

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 124:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Pædagogiske læreplaner i dagtilbud til børn).

Af socialministeren (Henriette Kjær):

(Fremsat 17/12 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Eva Kjer Hansen (V):

Børn vil lege og have det sjovt. Børn er nysgerrige, og de er videbegærlige. Børn er åbne og motiverede til at lære noget, udvikle sig og udforske omgivelserne, og de gør det gerne i samvær og fællesskab med andre.

Kl. 15.55

For Venstre er det vigtigt, at man understøtter og stimulerer børns evner og såvel intellektuelle, følelsesmæssige som sociale kompetencer. Med serviceloven fra 1998 blev der indført en formålsparagraf for dagtilbud. Dette er siden fulgt op af projektet Kvalitet i dagtilbud, og for mig er det helt oplagt, at vi med pædagogiske læreplaner yderligere styrker kvaliteten og indholdet af dagtilbuddene.

Det handler ikke om, at børn skal gøres til skoleelever og have lektier for. Målet er at få sat fokus på de temaer, som er vigtige at tage op, afpasset efter børnenes alder og udvikling. I bemærkningerne til lovforslaget er der nævnt en række temaer, der skal være fokus på: sociale kompetencer, personlige kompetencer, naturen, kulturelle udtryksformer, krop og bevægelse. Listen er ikke udtømmende og skal heller ikke være det, men listen skal opstille et minimum for, hvad barnet skal bibringes af kompetencer.

Det er min oplevelse, at mange dagtilbud gør det godt. Nogle fordi de bevidst har arbejdet med, hvad barnet skal bibringes, andre fordi de

instinktivt ved, hvad det er vigtigt at have fokus på. Men der er også nogle steder, hvor man ikke har lavet en virksomhedsplan eller har taget konkret stilling til, hvad børnene skal bibringes i den tid, de er der. Med lovgivningen om pædagogiske læreplaner sikrer vi, at man alle steder får gennemarbejdet, hvad der skal arbejdes med i dagtilbuddet. Målene bliver synliggjort, og det bliver nemmere for alle parter at forholde sig til indholdet. Forældrebestyrelsen skal godkende læreplanen, for det er nemlig vigtigt, at forældrene er involverede og har et tæt samspil med pædagogerne om børnenes udvikling.

Den mere bevidste og målrettede beskrivelse af, hvad et dagtilbud skal indeholde, kommer ikke bare alle børn i dagtilbud til gode, men giver også bedre mulighed for tidligt at blive opmærksom på, om der er børn, der har særlige problemer at slås med. Erfaringen viser, at jo før man sætter ind over for eventuelle problemer og får stimuleret barnets udvikling, desto større er chancen for, at barnet får tilegnet sig de forskellige kompetencer og dermed får et bedre udgangspunkt for tilværelsen. Derfor vil læreplanerne også være et redskab til at forebygge og understøtte børn med særlige behov.

I Venstre ser vi som nævnt de pædagogiske læreplaner som en oplagt kvalitetsudvikling af dagtilbuddene. Læreplanerne vil give et løft i dagtilbuddene med kravet om klare og synlige mål for indholdet i dagtilbuddet og dermed også i højere grad anerkende den pædagogiske indsats, der er afgørende for, om målet nås. Læreplanerne bliver et løft, som pædagoger og medarbejdere, kommunalpolitikere, forældre og ikke mindst børnene vil få gavn af.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det er et imponerende trin i udviklingen, at Venstre fra et liberalt ståsted nu er nået over til at stå for, at nu er der nogle, der virkelig skal bestemte, hvordan tingene skal være, og nu skal vi til at stå her i Folketinget og diskutere, hvad børnene i børnehaverne skal beskæftige sig med. Jeg kan forstå, at vi skal bestemme, om de skal lege med ler i børnehaven.

Jeg har siddet og kigget på, hvad det er, de skal lave, og jeg undrer mig over, at de ikke skal lege med legoklodser. Noget af det, som man virkelig synes er væsentligt i dagens Danmark, er jo ellers, at de danske børn er utrolig dygtige til at være kreative og sætte forskellige ting sam-

men og også fortsætter med det, efter at de er blevet voksne.

Jeg vil bare høre: Når nu Venstre mener, at man skal sætte helt faste regler for, hvad børnene skal beskæftige sig med, hvorfor indgår nogle af de mere kreative ting som f.eks. at være dygtig til at tænke anderledes og demokratisk ikke i dem? Det er sådan noget, som legoklodser kan være med til at udvikle, og det kunne samtidig være med til at støtte en lidt skrantende dansk virksomhed.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Målet med læreplanerne er jo netop ikke at lægge nogle helt faste regler, som fru Line Barfod giver udtryk for. Målet er at sætte nogle overordnede linjer for, hvad det egentlig er for nogle kompetencer, børnene skal tilegne sig, mens de er i dagtilbud.

Fru Line Barfod har sikkert læst lovforslagets bemærkninger, hvor der bliver nævnt en række temaer, som det er vigtigt at tage op. Hvordan man så i øvrigt gør det, og hvad man yderligere vil sætte fokus på, vil jo være helt op til det enkelte dagtilbud. Det er det enkelte dagtilbud, som skal udvikle det og finde ud af, hvordan og hvorledes man vil gribe sagen an, i øvrigt i et tæt samspil med forældrebestyrelsen, så forældrebestyrelsen også er med til at sætte fokus på, hvad det lige netop er vigtigt at sætte på i det pågældende dagtilbud.

Kl. 16.00

Der er netop ikke tale om, at alle nu skal kunne det samme, og at vi skal ned i detaljen og give melding om, hvordan og hvorledes man skal forme kvaliteten og indholdet i det enkelte dagtilbud. Der er nogle overordnede linjer for, at man skal udarbejde nogle handleplaner, hvor man gør sig bevidst om, hvad det er, man vil opnå.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

At man i en børnehave skal diskutere med forældrebestyrelsen, forældrene og pædagogerne, hvad det er, man gerne vil arbejde med i den pågældende børnehave, ligger jo allerede i dag i de virksomhedsplaner, man skal udarbejde i børnehaverne. Men det, der lægges op til med lovforslaget, er, at vi her i Folketinget skal diskutere og skal kunne ændre på, hvad det er, man skal lave

i børnehaverne. Der står jo i bemærkningerne og i opremsningen af, hvad børnene som minimum skal lave i daginstitutionerne, at de skal lege med ler.

Jeg synes, man går for langt ned i detaljen, og hvis man skal så langt ned i detaljen, kan jeg faktisk helt ærligt ikke forstå, hvorfor legoklodserne ikke er med, eller hvordan man på en anden måde kan lære at sætte forskellige elementer sammen på mange forskellige måder, så man bliver klar over, at ting ikke behøver at være firkanter på kun én måde, men kan sættes sammen i mange forskellige funktioner.

Problemet er, at vi skal stå her og diskutere, hvad man skal lave i en børnehave. Det kan altså være meget forskelligartet, så det bør vi overlade til pædagogerne og forældrene at diskutere.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg er fuldstændig enig med fru Line Barfod i, at det kan være meget forskelligartet, hvad man laver i et dagtilbud. Men jeg synes, det er vigtigt, at vi i forbindelse med et regelsæt om handleplaner skitserer de temaer, vi synes, det som minimum er vigtigt at komme ind på.

Jeg ved jo ikke, om fru Line Barfod er uenig i nogle af de temaer, der fremgår af lovforslagets bemærkninger, og har konkrete forslag til, hvad der eventuelt skal tages ud, men det får vi måske mere at vide om, når vi når frem til fru Line Barfods ordførertale. Men jeg synes, at de temaer, som er nævnt, er nogle, man absolut bør komme omkring; og derfor vil dagtilbuddene heller ikke få nogen som helst problemer med at tage stilling og finde ud af, hvordan og hvorledes man skal gribe temaerne an hvert enkelt sted.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Jeg synes, det var dejligt at høre, at fru Eva Kjer Hansen talte meget om leg, for det er jo ikke lige det, der er det primære element i lovforslaget, og det synes jeg er ret ærgerligt.

Men jeg vil gå over i en anden boldgade og spørge fru Eva Kjer Hansen: Når man læser lovforslaget, drejer det sig i høj grad om det enkelte barns evner på bestemte trin i barnets udvikling. Er det Venstres mening, at det er en test eller en eksamen, børn på forskellige niveauer skal op til?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Målene i læreplanerne er delt op i to aldersgrupper, fordi der er et rimelig langt spring fra de helt små op til de lidt større børn, så jeg synes, det er oplagt, at man opererer med to grupper.

Men derudover er der jo lagt op til, at handleplanerne skal evalueres årligt og forelægges forældrebestyrelsen, der ser på, hvordan det er gået. Når man sætter sig nogle mål og beskriver, hvad det er, man vil opnå i dagtilbuddet, er det også oplagt, at man følger op på, om man egentlig har nået det, man har sat sig som mål. Der er ikke, som nogle har været inde på, tale om en test eller en eksamen, som børnene skal igenem, men udelukkende at man skal følge op på de målsætninger, man har sat sig.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Det er selvfølgelig rigtigt, at man skal følge op på de mål, man har sat sig. Men det, vi skal passe på, er, at vi ikke stresser børnene, fordi pædagogerne føler, at der er lagt en hånd ned over dem i den enkelte institution, og der er nogle mål, de skal nå. Det kan f.eks. være kommunalbestyrelsen, der ønsker det på baggrund af lovforslaget, og derfor skal man altså passe meget på. Det er børn, vi har med at gøre, og det drejer sig altså om leg og læring.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg kan bare sige, at jeg er fuldstændig enig med fru Jette Baurup i, at det handler om leg og læring, og begge dele kan fint følges ad, fordi man kan lære utrolig meget, man kan lege sig til megen læring, og man kan lære meget gennem de forskellige lege.

Det, jeg synes er vigtigt at gøre opmærksom på, er, at mange pædagoger har en meget positiv tilgang til det. Ser vi på resultaterne af undersøgelsen, efter at formålsbestemmelsen blev indført i 1998, og ser vi på de erfaringer, der er fra de kommuner, der allerede har handleplaner, ser vi jo, at også pædagogerne er glade, fordi de får synliggjort det arbejde, de udfører. Når det bliver synliggjort, og der kommer en bevidsthed om det, kommer der også en anerkendelse af, at den pædagogiske indsats er afgørende for, at man når de mål, man sætter sig, så jeg er fuldstændig enig i, at der er fokus på både leg og læring.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Vi ved jo, at de problemer, som børnene eventuelt har, kan skyldes forældrenes problemer med misbrug, psykisk sygdom osv., og mener fru Eva Kjer Hansen ikke, at hvis vi skal bryde den negative sociale arv, skal vi gribe fat om ondets rod, altså tilbyde forældrene hjælp til at løse de problemer, de har, i stedet for at tro, at vi kan løse problemerne i hjemmet via læreplaner i vuggestuen?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne sige meget klart til fru Tove Videbæk, at jeg på ingen måde bilder mig ind, at læreplanerne løser de problemer, som nogle børn måtte have, uanset hvilken form for problemer det er. Men læreplanerne kan bidrage til, at man bliver opmærksom på, at her er et barn, der har nogle særlige problemer at slås med. Det kan gøre, at man holder mere øje med det og måske bliver mere bevidst med hensyn til at følge op og få afdækket f.eks. misbrugsproblemer hos forældrene, og så er det jo kommunens ansvar at sætte ind med de hjælpeforanstaltninger, der skal til for at hjælpe familien med problemerne, og finde ud af, hvad der i det hele taget skal ske.

Læreplanerne kan i sig selv ikke bryde den negative sociale arv, men jeg synes, at læreplanerne er et blandt mange redskaber til at få sat fokus på, om der er nogle, der har nogle problemer at slås med, og – som jeg netop var inde på i min ordførertale – sørge for, at der tidligt sættes ind med den hjælp, som det barn har brug for.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Fru Eva Kjer Hansen er meget optaget af at bryde den negative sociale arv, og læreplaner i daginstitutioner er netop blevet brugt som lidt af et mantra for at bryde den negative sociale arv. Men mener fru Eva Kjer Hansen ikke, at det kunne være vanskeligt for børnene i vuggestuer og børnehaver at lære en hel masse eller i det hele taget bare at trives, hvis miljøet i børnehaven er dårligt, hvis der er for lidt plads, hvis der er for få voksne, hvis der er for meget støj, osv.? Var det ikke bedre først og fremmest at tænke på at få ændret forholdene i selve børnehaven, de konkrete forhold, de konkrete omgivelser, som børnene færdes i, før man begynder at tænke på, hvad man skal putte i deres hoveder?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg synes bestemt ikke, det ene udelukker der andet, og jeg synes, at hvis der er noget galt med miljøet i dagtilbuddet, må det være helt åbenlyst, at både ledelsen og forældrebestyrelsen får taget fat om problemerne og får tingene bragt i orden. Men derfor kan man jo meget fint, og jeg synes endda også det er vigtigt, samtidig have læreplaner, fordi læreplanerne netop går ud på, at man er bevidst om, hvad det egentlig er, man skal bibringe børnene i den tid, de er i dagtilbuddet, og hvad det er for nogle kompetencer, det er vigtigt at have fokus på.

Man kommer altså ikke uden om, at fokus på børns kompetencer er medvirkende til at få øje på, om der er nogle særlige problemer, og om et barn har et særligt behov for hjælp, så man kan sætte ind med hjælpen på et tidligt tidspunkt. Der er blevet foretaget en videnopsamling af SFI, der faktisk afdækker, at netop denne fokus på de sociale kompetencer bidrager til, at man får muligheden for at sætte ind over for den negative sociale arv. Det ene udelukker bestemt ikke det andet, og jeg synes selvfølgelig også, det er vigtigt, at man har fokus på miljøet i den pågældende daginstitution.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg blev et øjeblik en lille smule i tvivl om, hvorvidt fru Eva Kjer Hansen har læst bemærkningerne til forslaget efter hendes besværgelse af, hvordan målsætningerne skal være. Men det er jeg nu sikker på at ordføreren har, og jeg er også sikker på, at ordføreren er meget tæt på ministeren og derfor kan give os eksempler på, hvad det er for nogle overordnede mål i indholdstemaerne, der vil fremgå af bekendtgørelsen.

Jeg tænker på de helt overordnede mål for, hvilke kompetencer, som et barn på henholdsvis 3 år og ved overgangen til skolen skal have mulighed for at tilegne sig. Kan vi få et eksempel på, hvor konkrete disse målsætninger vil være? Det tror jeg er meget afgørende, nu hvor staten finder, at det er relevant at fastsætte regler på området.

Kl. 16.10

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg betragter det på ingen måde som min opgave at blive meget præcis og detaljeret med eksempler på, hvordan det skal udmøntes. Jeg har

fuld tillid til, at socialministeren i samarbejde med dem, der har faglig ekspertise på området, kan få sammensat en fornuftig bekendtgørelse med de overordnede mål for, hvordan og hvorledes læreplanerne skal udformes udeomkring, og jeg har i øvrigt også fuld tillid til, at det enkelte dagtilbud kan finde ud af, hvordan man lige netop hos dem kan gennemføre udviklingen af kompetencer hos børnene.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Fru Eva Kjer Hansen har fuld tillid til det enkelte dagtilbud, men tror fru Eva Kjer Hansen, at det vil blive særlig vidtrækkende, når man tager i betragtning, at der vil være ca. 20 kr. til rådighed pr. dagpleje? Det er i hvert fald KL's beregninger efter de økonomiske oplysninger, der er kommet frem, og hvor langt tror fru Eva Kjer Hansen, at den enkelte dagplejemor, eller -far for den sags skyld, kommer i sine pædagogiske overvejelser med den finansiering, staten stiller til rådighed, når nu staten vil interessere sig for området?

I øvrigt synes jeg, det er lidt bekymrende, at fru Eva Kjer Hansen viser en så total mangel på interesse for, hvordan denne rammelov vil blive udmøntet.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg tror, det absolut vigtigste formål med læreplanerne er at få bevidstgørelse om, hvad det er, man bibringer børnene i dagtilbuddene, og få sat fokus på at få tænkt igennem, hvad det er, man vil.

Ser vi på de kommuner, der for længst har gjort det, fordi de synes, det er en god idé, har de jo ikke givet udtryk for, at det er blevet dyre, og at der er stor mangel på økonomiske ressourcer. Hirtshals og Ishøj, for nu at nævne nogle eksempler, har jo ikke gjort dagtilbuddene dyrere, fordi de har indført læreplanerne, men de har gjort det som en naturlig del af deres kvalitetsudvikling af dagtilbuddene, og øvrigt er både forældre, medarbejdere og pædagoger yderst tilfredse med, at man har fået synliggjort, hvad det er, man arbejder med.

I øvrigt er der jo afsat midler på området. Der vil blive afsat 70 mio. kr. til implementeringen af lovforslaget ud over de 40 mio., der allerede er bevilget til KiD-projektet, så jeg synes faktisk, at der også økonomisk er taget højde for, at man på

god og fornuftig vis kan få læreplanerne indarbejdet i det daglige arbejde.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Når man er vokset op i et liberalt hjem, og når man i øvrigt har haft adgang til liberale klassikere undervejs, har jeg altid forstået liberalismen og dermed det parti, fru Eva Kjer Hansen repræsenterer, som stående på det princip, at staten skal blande sig i stadig mindre ud fra den vurdering, at myndige borgere er i stand til at tænke selv og handle selv, hvis det i øvrigt sker i en ansvarlig sammenhæng. Sådan har jeg forstået liberalismens klassikere.

Jeg holder ikke dette indlæg for at protestere imod, at regeringen blander sig i, hvem man må gifte sig med, og at der er lavet en centraliseret folkeskole, men jeg spørger: Er det virkelig gennemtænkt, og er tanken om, at staten skal lave læreplaner og diktere læreplaner på daginstitutionsområdet, i overensstemmelse med liberalismens klassikere? Er der overhovedet nogen grænse for denne regerings lyst til at blande sig i de mest intime menneskelige forhold?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

For mig er det vigtigt, at vi har øje for, hvad det er, vi bibringer børnene, specielt mens de er i de forskellige dagtilbud, og det synes jeg ikke er noget nyt.

Vi har fra Venstres side bakket op, at der i 1998 blev lavet en formålsbestemmelse for dagtilbuddene, og så vidt jeg husker, var der også opbakning fra SF til det. Vi syntes, det var vigtigt at igangsætte nogle projekter om kvalitetsudvikling og efteruddannelse osv., og som jeg nævnte i min ordførertale, ser jeg forslaget her som et yderligere skub i retning af at sætte fokus på indhold og kvalitet. Det står jeg fast på, for jeg synes faktisk, det er vigtigt, at vi er bevidste om, hvad det er, vi tilbyder vores børn i den tid, de tilbringer i dagtilbuddene.

Det, der måske har fået mig til at tænke mig ekstra om undervejs i processen, har været forskellige meldinger udefra. F.eks. udtalte BUPL på sin kongres, at de synes, der er et stort behov for at få lavet nogle læreplaner. De har været meget specifikke med hensyn til, hvordan de skulle udformes, og det har selvfølgelig gjort, at jeg har overvejet en ekstra gang, om det nu også er det helt rigtige. Men jeg er faktisk enig i, at det er vigtigt, at vi får formuleret nogle overord-

nede rammer for, hvad indholdet skal være i de enkelte dagtilbud, og jeg kan kun studse over, at der netop fra SF's side skal være så stor modstand mod at styrke børnenes kompetencer og forberede dem bedre på den tilværelse, de skal igennem.

Kl. 16.15

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jamen det er jo lige præcis ikke det, der skiller os. Vi er jo ikke uenige i, at børn skal lære noget, og at der skal være kvalitet i vores daginstitutioner. Vi diskuterer noget meget præcist, nemlig om de pædagogiske læreplaner er et godt middel til at introducere i børnehaver, og jeg synes, det må være tankevækkende for et engang liberalt parti at skulle diskutere principielt, hvor meget staten skal blande sig over for det enkelte menneske.

Jeg forstår, at fru Eva Kjer Hansen mener, at 5 mio. kr. er noget, der vil have en ekstremt stor virkning. Sådan må man forstå det. Surdejen betyder virkelig noget. Men hvis det er rigtigt, må man være dybt bekymret for de børn, der ikke bliver omfattet af læreplaner, altså de børn, der eksempelvis ikke bliver passet i det offentlige, eller de børn, som regeringen førhen har kaldt arbejdsløshedsbørn, og som daginstitutionerne sætter udenfor. Hvis det virkelig er et så stærkt middel, er det så ikke dybt betænkeligt, at der er så mange børn, der ikke får adgang til dette stærke middel til at fremme deres udvikling?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg ser ingen problemer i, at der er nogle børn, der ikke er i dagtilbuddene, men bliver passet på anden vis. Jeg tror nok, jeg ville finde det lidt voldsomt at begynde at kræve, at en familie, der f.eks. har ansat et ungt menneske i huset til at passe barnet efter § 26-mulighederne, også skal være omfattet af en læreplan og gennemføre den nøje. Men jeg synes, det er relevant, at vi får bevidstgjort, hvad det er, man skal igennem i de forskellige dagtilbud, og det er også det, der lægges op til her.

Så vil jeg gerne tale imod, at forslaget her er udtryk for, at staten blander sig i – jeg tror, hr. Villy Søvnald brugte udtrykket meget intime områder og meget private områder. Det synes jeg på ingen måde der er tale om, for det er jo netop nogle overordnede rammer for, hvad det er, man skal gøre sig bevidst om udeomkring.

Jeg synes faktisk, at forslaget lægger op til en meget decentral indsats, fordi det er det enkelte dagtilbud, der skal finde ud af, hvordan og hvorledes man vil bibringe børnene de kompetencer, og hvordan man vil indrette sig. Det er det enkelte dagtilbud sammen med forældrebestyrelsen, der snakker igennem, hvad der skal gøres, og hvordan man griber tingene an.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Socialdemokraterne ønsker øget fokus på den pædagogiske del af pasningerne og er sådan set enig med regeringen og dermed Venstre i, at det kan være et godt instrument til at få brudt den negative sociale arv, da vi jo ved, at det er i førskolealderen, det skal ske.

Men jeg må også sige i forlængelse af hr. Villy Søvndals indlæg, at børnene skal jo være der. Det undrer mig såre, at når man nu synes, at det er et godt instrument, og at daginstitutionerne skal spille en væsentlig rolle i arbejdet med at bryde den negative sociale arv, kan Venstre også leve med, at man selv har ændret reglerne, så børn af ledige ikke har samme ret til at være i daginstitutionerne som alle mulige andre. Jeg vil blot spørge fru Eva Kjer Hansen, om det ikke giver anledning til, at man fra Venstres side genovervejer sin holdning til anciennitetsprincippet og sørger for, at netop de børn, som kunne have det største behov, også er i daginstitutionerne, hvor der gerne skulle kunne gives et pædagogisk løft.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal da gerne gentage nogle af bemærkningerne fra dengang, vi behandlede det lovforslag, og understrege, at hvis børn måtte have et særligt behov for at komme i f.eks. en kommunal daginstitution, er der jo mulighed for at visitere det og afvise, at forældrene f.eks. kan benytte en privat tilskudsordning. Er der en særlig grund til, at barnet bør deltage i et dagtilbud, er det også muligt ifølge bestemmelserne.

Derfor giver det heller ikke anledning til, at vi i Venstre vil genoverveje anciennitetsprincippet. Jeg synes tværtimod, det er vigtigt at tage hensyn til, hvis der er nogle børn, der har et mere påtrængende behov for pasning, f.eks. fordi forældrene skal ud på arbejdsmarkedet. Så synes jeg, det er rimeligt at tilgodese det.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det må jeg forstå sådan, at børn skal altså tvinges ud, selv om det er lysende klart, selv for en blind, at de har særlige behov. Jeg havde sådan set håbet, at lige nøjagtig lovforslaget her kunne være med til at give det løft i den pædagogiske pasning, som gjorde, at det kan forebygges, at nogen børn løber en risiko, og sørge for, at den stimulering, barnet måske ikke har med hjemmefra, kunne blive understøttet af et dagtilbud.

Kl. 16.20

Jeg synes sådan set ikke, man behøver at gentage kommentarerne fra for lang tid siden, da Venstre bl.a. ønskede anciennitetsprincippet ophævet, men tværtimod komme til den erkendelse, at nu er regeringspartierne nået dertil, at daginstitutionerne rent faktisk skal spille en aktiv rolle. Men når man er nået dertil – og det kvitterer vi for – synes jeg, man skulle vise så megen kløgt, at man også kigger lidt i bakspejlet: Er der noget af det, vi har lavet tidligere, som strider mod den indsigt, vi har fået nu? Det synes jeg Venstre burde kunne se i sit bakspejl.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Eva Kjer Hansen, og derefter går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg synes, det er helt oplagt, at man nøje overvejer, hvad indholdet skal være i f.eks. dagtilbudene, ligesom vi også nøje overvejer, hvad indholdet skal være i folkeskolen. Men det betyder ikke, at vi vil ændre reglerne, så alle absolut skal presses ind i akkurat det samme, men at de får frihed til at vælge f.eks. privatskoler eller hjemmeundervisning. På tilsvarende vis synes jeg, der skal være en enorm fleksibilitet på dagpasningsområdet, hvor det er den enkelte familie; der selv skal beslutte, hvad der er den bedste løsning for den.

Jeg tror, fru Sandy Brinck også glemmer, at langt de fleste kommuner jo har en pasningsgaranti i dag, så ændringen af anciennitetsprincippet jo ikke betyder, at børn helt bliver holdt ude fra at komme i en pasningsordning. Man gør det måske ikke som det første, hvis der er nogle, der har et større behov, men man får tilbudt en plads, og da langt de fleste kommuner har en pasningsgaranti, får man den også inden for en forholdsvis kort periode, plus at reglerne i øvrigt siger, at det tidspunkt, hvor det forventes, at

der kan tilbydes en plads, skal angives over for forældrene. At anciennitetsprincippet er blevet ændret, betyder altså på ingen måde, at nogen bliver holdt ude fra et dagtilbud, hvis de ønsker at komme i det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Efter 27 minutter på talerstolen siger vi tak til fru Eva Kjer Hansen og giver ordet videre til fru Jette Bergenholz Baurup som ordfører.

Jette Bergenholz Baurup (S):

Dette lovforslag handler om at indføre pædagogiske læreplaner i alle dagtilbud for at sikre, at alle dagtilbud arbejder systematisk med kvalitetsudvikling. Det er umiddelbart en rigtig tanke, som vi fra Socialdemokratiet fuldt ud kan støtte. Der er gode intentioner bag forslaget, og som det ser ud i dag, er kvaliteten af tilbuddene meget svingende, må det indrømmes. Vi har dog betænkeligheder ved det fremsatte forslag, som jeg vil redegøre for her.

Ved en gennemgang af hørings svarene har jeg konstateret, at mine betænkeligheder deles af flere af høringspartnerne. For mig at se kan dette forslag også læses som en afart af det tidligere Østtyskland, hvor statslig styring og ensretning var nøgleordene, og hvor børnene skulle indoktrineres bestemte holdninger. Hvis tingene efter udvalgsbehandlingen ender med at gå i denne retning, kan vi naturligvis ikke tilslutte os forslaget, da vi mener, der skal være handlefrihed for den enkelte institution.

Helt grundlæggende er vi enige med såvel BUPL som Københavns Kommune i, at ordet læreplaner kan have en negativ klang, både for forældrene og i forbindelse med udmøntningen af arbejdet i institutionerne. Vi kan faktisk godt lide pædagogiske udviklingsplaner, men hvorfor ikke slet og ret sige pædagogiske planer? Vi taler jo om børn i daginstitutioner.

Angående det mere indholdsmæssige har vi også en del bekymringer. Overordnet deler vi Børnerådets synspunkter om, at begreberne i lovforslaget bruges alt for løst. Der er behov for, at de enkelte begreber som eksempelvis læring, evner, færdigheder og kompetencer bruges langt mere ensartet. Det er ikke hensigtsmæssigt, at vi vedtager en lov, hvor brugen af begreber er så tilfældig, at lovens kvalitet forringes. Når man opstiller overordnede regler for de pædagogiske læreplaner, kan det frygtes, at det vil føre til en decideret indlærings situation i pasningstilbuddene, og det kan også frygtes, at der

lægges op til en central styring af den såkaldte indlæring.

Vi frygter altså, at der bliver for stærk fokus på målet med læringen frem for processen. Man kan sige, at risikoen er, at de pædagogiske læreplaner bliver for målorienterede og alt for lidt procesorienterede. BUPL er inde på lidt af det samme, når de i deres høringssvar peger på, at skæringspunkterne på kompetenceopnåelse ved 3-års-alderen og ved skolestart mere end antyder, at man har en forventning om, at på de pågældende tidspunkter skal det enkelte barn kunne noget helt bestemt. Det harmonerer meget dårligt med virkeligheden, og det er i modstrid med moderne forskning i udviklingspsykologi.

Kl. 16,25

Vi kan tilslutte os tanken om, at kompetencemålene defineres som en beskrivelse af barnets ret frem for som et krav, som barnet skal leve op til. På denne måde bliver de pædagogiske læreplaner heller ikke til et værktøj, som skiller de svageste børn fra.

Mange af høringsparterne er inde på problemet med omfanget af loven. Der er stor forskel på daginstitutioner og på dagpleje, og derfor er det måske også nok hensigtsmæssigt, at man nærmere beskriver denne forskel, og at vi i lovgivningen også indarbejder de her problemstillinger.

Ligeledes kan man henvise til forældrebestyrelsernes rolle og til kompetencefordelingen mellem leder, kommunalbestyrelse og forældrebestyrelse. I forslaget bliver lederens pædagogiske ansvar ikke nævnt. Derfor må vi kigge nærmere på, om det ikke skal beskrives nærmere, hvor de forskellige kompetencer findes.

Aldersinddelingen, som vi også har været inde på før, kan muligvis udgøre et problem i forhold til den konkrete hverdag i institutionerne, hvor der mange steder arbejdes med børnegrupper med stor aldersspredning. Det er vigtigt, at vi sikrer, at dette lovforslag ikke begrænser udfoldelsesmulighederne; det er jo netop det modsatte, der er målsætningen.

Endelig er vi delvis skeptiske i forhold til økonomien i forslaget. Selv om Socialministeriet i sin kommentar til hørings svarene nævner, at meget af dette arbejde allerede foregår i institutionerne i dag, bl.a. gennem virksomhedsplaner, så er personalet presset, og der er behov for efteruddannelse.

Vi er ikke uenige i selve tanken med forslaget, men vi frygter, at metoden, der her lægges op til,

betyder større ensretning, større statsstyring og mere indoktrinering og dermed mindre albuenum og mindre plads til forskellighed for det enkelte barn. Derfor ser vi frem til udvalgsarbejdet, hvor vi forhåbentligt kan få fjernet tidslerne.

Jeg vil slutte med at sige – det skal jo gå lidt stærkt, jeg kan se, at den røde lampe lyser – at vi også agter at stille en masse spørgsmål, for vi hørte jo fra fru Eva Kjer Hansen, at man vil gå lidt dybere ned i bekendtgørelsen, og vi vil gerne vide, hvad der egentlig står i den bekendtgørelse.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Den socialdemokratiske ordfører indledte med at sige, at der er store problemer med kvaliteten i mange daginstitutioner, og det er vi meget enige i, men hvorfor så ikke i stedet gøre noget for at forbedre kvaliteten?

Hvorfor ikke gennemføre det, som vi nu har kæmpet for i mange år, nemlig at få en arbejdsmiljølov for børn for at få de fysiske rammer på plads? Hvorfor ikke stille nogle minimumskrav til, hvor meget uddannet personale der skal være? Hvorfor ikke sørge for, at der kommer nogle flere penge til daginstitutionerne, så de også har råd til at arbejde noget mere med pædagogikken, måske også sætte flere penge af til efteruddannelse osv., så vi får givet børnehaverne og vuggestuerne de redskaber, der skal til?

Hvorfor vil Socialdemokratiet støtte, at vi her i Folketinget skal diskutere, om de skal lege med ler eller med klodser eller med briotog, eller hvad det nu kan være, i børnehaverne? Det kan da ikke være meningen, at vi skal have et samfund, hvor det er folketingspolitikere, der skal fastlægge, hvordan børn skal lege, og hvad de skal lege med i børnehaverne.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholtz Baurup (S):

Jeg vil godt sige til fru Line Barfod, at fra Socialdemokratiets side går vi meget ind for, at der skal være et ordentligt miljø. Det har vi også på et tidligere tidspunkt har haft en stor debat om, hvor vi var meget enige med Enhedslisten i, at der skal være et ordentligt miljø. Der skal være den plads, der skal være den handlefrihed for både pædagerne og børnene, at de kan have det tredje rum, hvor de kan hvile ørene lidt. Det, vi tænker på her, er ikke at gå ned i, om det er leg med ler, og at det skal lægges fast.

Vi er noget positive over for forslaget, men vi har ikke givet et endeligt svar. Som jeg også sagde i min tale, er der nogle ting, der er noget om nogle kompetencer, som vi godt vil vide noget om. Vi vil også gerne vide fra ministeren, om det er det, vi kalder for statsstyring. Skal det topstyres, og skal det være ensrettet i alle institutioner, kan vi ikke godkende det. Der skal være noget albuenum, der skal være plads til den enkelte.

Men vi har ikke noget imod leg og læring. Vi har ikke noget imod, at børn også på et vist alderstrin skal lære at modtage en kollektiv besked. Vi har ikke noget imod, at en gruppe børn på en daginstitution går ned til havnen og køber fisk, og at de så derudover lærer, at så skal de rense fisken, så skal de stege den, og så skal de lave mad på den måde, og at personalet så bagefter taler om, hvordan børnene forstod det.

På den måde kan man få både en læring og leg, men på et niveau, hvor alle børn kan være med, hvor der ikke er børn, som bliver skubbet til side, fordi de ikke evner lige præcis at være med i den leg eller læring. Det er det, vi går meget op i fra Socialdemokratiets side.

Kl. 16.30

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så tror jeg, vi stopper der, for nu har den røde lampe lyst et lille stykke tid. Så er det fru Line Barfod for endnu et spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Der er jo ikke nogen, der er uenig i, at børnene skal prøve mange forskellige ting, og at det er vigtigt, at de i vuggestue og børnehave kommer ud og oplever ting. Det, der er spørgsmålet, er, om vi her i Folketinget skal bestemme, hvad det skal være.

Der står i det her lovforslag i bemærkningerne, at det, der som minimum skal indgå, bl.a. er, at de skal lege med ler. Jeg synes altså ikke, det kan være meningen, at vi skal have så stærk en statsstyring af børnehaver og vuggestuer, at vi i Folketinget skal bestemme, om de skal lege med ler eller de skal lege med klodser, eller hvad de skal lege med ude i børnehaverne.

Jeg mener, at vi skal have stor tillid til, at det pædagogiske personale og forældrene godt kan finde ud af det derude. Jeg mener altså, at det er en helt forkert vej at gå at lave en statsstyring af noget, som burde være en god barndom med fokus på leg. Det bør vi overlade til kompetente pædager og forældre og så give dem de res-

sourcer, der skal til, for at de kan leve op til den formålsparagraf, som vi jo allerede har, om, at det skal være et godt pædagogisk tilbud.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholtz Baurup (S):

Vi er fra Socialdemokratiets side meget enige i det, fru Line Barfod siger her. Det er klart, at det ikke skal være en statsstyring, og det synes jeg også at jeg har sagt i min ordførertale. Det ønsker vi ikke.

Derfor håber vi jo også, at når vi skal i gang med udvalgsarbejdet, bliver de værste tidsler simpelt hen pillet væk. Det håber jeg også at ministeren har lyttet meget intenst til.

Vi skal selvfølgelig ikke herfra ned og styre den enkelte institution. Det skal være, som jeg tidligere har sagt og godt vil gentage, leg og læring på en måde, som børnene føler er sjov og interessant, men hvor også pædagogerne synes, at det her er netop, som det også blev sagt, pædagogisk rigtigt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

I modsætning til fru Eva Kjer Hansen, der ikke ejer tvivlens nådegav i forhold til, om det her er en lyksalighed for børn og voksne, vil jeg godt rose den socialdemokratiske ordfører for at være i hvert fald meget usikker på, om det er klogt. En klar erkendelse af, synes jeg, de risici, man er på vej ind i.

Der blev direkte nævnt målbestemmelsen, men hvad skal man bruge den til, hvis hensigten ikke er at sortere børn? Når man så sætter et alderstrin ind, der hedder 3 år og 7 år, har man jo også forberedt vejen til at teste, om børnene har nået målene. Som BUPL skriver i sit høringssvar, er det første gang i danmarkshistorien, at vi tester børn i førskolealderen. Hvis vi havde haft en regering, der ikke led af et styringssyndrom så kraftigt, som den her gør, kunne man sige, at det nok er ikke det, de mener.

Jeg vil godt spørge fru Jette Bergenholtz Baurup: Er Socialdemokratiets skepsis over for det her forslag ikke øget i takt med det, der er sagt indtil nu, og med det, vi har hørt i fru Eva Kjer Hansens ordførertale?

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholtz Baurup (S):

Jeg vil sige, som jeg sagde i min ordførertale, at der er visse elementer, vi er skeptiske over for, og derfor står jeg ikke entydigt og siger, at vi kan

gå med til det. Men vi er overvejende positive over for, at der kan ske en læring og leg i daginstitutionerne.

Jeg spurgte fru Eva Kjer Hansen, om det her var en testning, en eksamen for børn, for det er klart, at det kan vi ikke godkende. Det er det ikke. Det synes jeg så at vi skal arbejde videre med, når vi kommer i gang med vores udvalgsarbejde, for her skal vi have det helt nøjagtigt. Det kunne f.eks. være gennem spørgsmål, eller vi kunne måske få lov at se, hvordan bekendtgørelsen vil komme til at se ud. Det kunne også være meget rart.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg tror jo ikke, at der er nogen, hverken i Folketinget eller ude i det ganske land, der er uenig i, at børn skal både lære og lege.

Det, som jeg synes er det afgørende spørgsmål, er: Hvem skal bestemme det? Skal Folketinget sætte sig ned i al sin ufattelige visdom, som jeg anerkender til fulde, og sige, at det er lige præcis på de og de her punkter, at børn kan udvikle sig? Tror vi virkelig på, at folketingsmedlemmer og selv ministerielle embedsmænd er i stand til at favne børns udvikling i en grad, der gør, at vi er i stand til bedre end dem, der sidder ude i det virkelige liv, at sige, hvad der er godt for børnene?

Kl. 16.35

Det er jo de to principper, der står over for hinanden i den her diskussion, og derfor synes jeg, det er en helt principiel diskussion om, hvor langt ned man skal gå og styre detaljer i den offentlige virksomhed. Her forstår jeg ikke helt, at Socialdemokratiet synes, at selve tanken er så fortryllende, for den bygger jo på den kunstige modsætning, at nogle skulle være tilhængere af leg og læring og nogle skulle være modstandere af det, og det er jo vrøvl. Det, vi diskuterer, er, om det er klogt at detailstyre i det omfang, der her lægges op til.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholtz Baurup (S):

Igen vil jeg sige til hr. Villy Søvndal, at jeg har præciseret meget, at skal det være en statsstyring, kan vi selvfølgelig ikke være med. Men jeg synes også, at det er noget fleksibelt. Det kan godt være, at der står noget om ler; det kan godt være, der står enkelte ting i ministerens lovfor-slag.

Jeg har været ude i nogle institutioner, som allerede i dag er gået i gang med leg og læring. Der er det absolut ikke præcise mål, hvor man siger, at så skal det, som det blev sagt, være legoklodser, så skal det være ler, så skal det være det og det. Man finder ud af det på en utrolig god måde, hvor børnene selv er ivrige for at lære noget, men hvor det er legen. Der er ikke sat en målestok op, hvor børnene skal kunne helt præcist de og de ting på det og det niveau.

Derfor er vi i Socialdemokratiet også meget interesserede i, hvordan og hvorledes udvalgsarbejdet er, og vi vil stille utrolig mange spørgsmål, inden vi endeligt tager stilling til, om vi stemmer for.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er utrolig glad for, at fru Jette Bautrup er enig i, at det er utrolig vigtigt at kunne beskrive det. Man gør selvfølgelig de her ting i en masse daginstitutioner, men de er jo nok ofte præget af, at det er stærke børns stærke forældre, som så har motiveret til det. Det er derfor, vi så synes, at det er så vigtigt også at få det ind andre steder.

Jeg undrede mig lidt over, at fru Bautrup først sagde, at man skulle beskrive lidt nærmere i lovforslaget, hvad det her gik ud på, og derefter sagde, at nu skulle vi også passe på, at vi ikke detailregulerede for meget. Så det vil jeg godt lige have opklaret.

Derudover vil jeg godt gøre fru Jette Bautrup opmærksom på, at der faktisk står i bemærkningerne til lovforslaget, at det netop er de enkelte dagtilbud, der skal udarbejde læreplaner; der matcher de børn og forældre, der er der, samt matcher de fysiske muligheder og geografiske tilhørsforhold, som den enkelte institution har. Betygges det ikke fru Jette Bautrup en hel del i forhold til, at det her netop er noget, der skal arbejdes med lokalt i den enkelte institution?

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Bautrup (S):

Til selve spørgsmålet om begreberne i lovforslaget, som jeg sagde bliver brugt for løst: Her tænker jeg på begreber som eksempelvis læring, evner, færdigheder og kompetencer. Det er ligesom noget overordnet. Man har ligesom ikke beskæftiget sig med og gået lidt i dybden med, hvad man mener med de her overskrifter. Man vil også kunne se i høringsvarene, at det har

Børnerådet også sat spørgsmålstegn ved og ment, at det er alt for løst. Det var sådan set det, jeg mente med det i min ordførertale.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes sådan set, at fru Jette Bautrup med sit lille eksempel om fisketuren udmærket fik forklaret, hvordan man så får kombineret det her med leg og læring.

Nu siger fru Jette Bautrup så, at man ikke rigtig ved, om man vil støtte forslaget. Så jeg vil da godt spørge fru Bautrup: Hvad hælder Socialdemokratiet til? Er det sådan, at Socialdemokratiet reelt vil gå imod et forslag, der vil kunne hjælpe de børn, der måske er i institutioner uden så stærke forældrebestyrelser, til at få den nødvendige stimulans og den nødvendige læring, som skal til, for at de er lige så godt rustet til at komme i skole som andre børn med stærke forældre, der har god tid til deres børn? Er det sådan, at man reelt overvejer at lade være at stemme, eller er det bare et spørgsmål om, at der er nogle ting, der skal afklares, før Socialdemokratiet vil være med til at tage et ansvar på det her vigtige område?

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Bautrup (S):

Jeg vil godt sige til fru Charlotte Dyremose, at vi er meget interesserede i fra Socialdemokratiets side, at børn bliver så godt rustet som overhovedet muligt, at der bliver en rigtig god overgang fra en daginstitution til en førskoleklasse, at man ligesom har nogle kompetencer dér. Det har vi ikke spor imod. Det skal bare være på den rigtige måde.

Kl. 16.40

Når vi siger, at vi ikke i dag endeligt har givet vores stilling til kende, så er det ikke noget med, at nej, det vil vi ikke, eller at vi ikke vil være med til at få en ordentlig proces i forbindelse med det her forslag. Jo, vi vil meget gerne være med til, at der kommer en god læring, vi vil meget gerne være med til leg og læring, men det skal ikke være, kan man sige – som jeg jo heller ikke tror er De Konservatives politik – at det er det statslige, at det er som i det gamle Østtyskland, hvor alt var ensrettet sådan, at nu gør man det på den dag, og nu gør man dét. Det er alt det, vi vil have pillet væk.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Bare for en ordens skyld vil jeg sige, at i Det Radikale Venstre synes vi også, det er i orden, at børn leger, uden at vi som voksne nødvendigvis kan se, at de lærer noget. Der er faktisk et rum, hvor voksne ikke kan se, at børn lærer noget, men hvor der er en masse ting, der bliver prøvet af, og hvor det er helt usynligt for os andre, hvad der foregår; det rum skulle meget nødig lukkes.

Mit spørgsmål går på, om der ikke er nogen, der er lidt overrasket over den her socialdemokratiske mangel på åbenhed med hensyn til, at man måske vil at undlade at stemme for forslaget, for Socialdemokratiet har jo en lang tradition for statsstyring. Og der synes jeg, at det er meget positivt, at man er kommet i tvivl om, om det kan være hensigtsmæssigt.

Derfor vil jeg spørge, hvad der er den socialdemokratiske forventning til, hvad ministeren vil fastsætte, for det er jo ikke Folketinget, der skal fastsætte, vi skal bare vedtage en rammelov, læne os tilbage og håbe det bedste. Det, vi jo myndiger ministeren til, er at sætte de overordnede mål for, hvilke kompetencer et barn på knap 3 år og et barn ved overgang til skolen skal have mulighed for at tilegne sig. Hvad er det, man har en forventning om, at ministeren skal fastsætte, hvad er det konkret, man gerne vil have, at der skal stå?

(Kort bemærkning).

Jette Bergeholz Baurup (S):

Vi vil fra Socialdemokratiets side konkret have at vide, hvad det er for kompetencer. Hvad ønsker man f.eks. ude i de forskellige institutioner, hvad ønsker har forældrebestyrelserne? Det har der ikke rigtig været fokus på. Men hvad er det, forældrebestyrelserne, hvad er det, personalet, hvad er det, ledelsen ønsker, hvad er det, man tror, at man ude i daginstitutionerne kan give børnene, så de både får leg og læring?

Vi er ikke utilfredse på noget punkt med, at der både er leg og læring, vi er bare bange for, at det bliver en ensretning, det bliver en statsstyring. Nu stiller jeg det meget firkantet op, men vi er bange for, at det bliver sådan, at i dag er det mandag, og så leger vi med ler, eller så gør vi sådan og sådan. Vi vil have, at det skal være meget fleksibelt, men derfor kan man godt have en overordnet lovgivning.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Margrete Vestager for det sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes ikke, det er særlig klart, hvad Socialdemokratiet vil. Hvad er f.eks. forventningen til, hvilken kompetence en 3-årig skal have, som man kan identificere vedrørende kulturelle udtryksformer og værdier, når det kommer til kendskabet til brug af ler? Der har givetvis været alt for meget fimo og papmache, og hvad ved jeg, rundtomkring i børnehaverne, men hvad er det for et niveau, man forventer, at ministeren udtrykker målsætningen på for en 3-årigs kompetence, når det kommer til kendskabet til brug af ler?

(Kort bemærkning).

Jette Bergeholz Baurup (S):

Jeg kan ikke nævne nogen kompetencer, når vi lige præcis taler om brug af ler. Men jeg kan sige, at der er nogle kompetencer, der er nok nogle mål. Det kunne f.eks. være, at et 3-årigt barn var i stand til sidde sammen med de øvrige børn, og de kunne måske godt lege med ler, men der er ikke noget med, hvad barnet skal kunne med ler. Det kan også være, at barnet kan modtage og forstå en kollektiv besked.

Nu har man interesseret sig meget lige for ordet ler, men det er jo ikke mig, der har skrevet lovforslaget, så jeg synes, at vi sammen i udvalget skal prøve at finde ud af, om der ikke er noget, der kan pilles væk, som jeg også sagde i ordførertalen. Der er nogle ting, som vi absolut ikke synes er relevante.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Egentlig ville jeg gerne starte med at bede fru Jette Baurup om at uddybe, hvad det er for nogle regler fra det tidligere Østtyskland, der bliver henvist til, og hvori overensstemmelsen ligger med det herværende lovforslag. Nu blev Østtyskland nævnt flere gange, og derfor synes jeg, at det ville være relevant.

Mit andet spørgsmål går på den konflikt, jeg netop synes, der er, og som er blevet afdækket nu gennem flere spørgsmål. Det blev sagt fra ordførers side, at begreberne i lovforslaget er for løse, og så bliver der på den anden side sagt, at reglerne skal være fleksible, og at man netop ikke skal gå for meget ned i detaljer.

Derfor bliver jeg også nødt til at spørge lidt mere ind til, om der er nogen af de temaer, der er nævnt i lovforslagets bemærkninger, som fru Jette Bergenholz Baurtrup synes skal tages ud, og som er irrelevante for børns udvikling af kompetencer.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurtrup (S):

Jeg vil da godt starte med at sige til fru Eva Kjer Hansen, at det, vi fra Socialdemokratiets side er noget utilfredse med, er, at det af lovforslaget meget tydeligt fremgår, at der skal være en form for statsstyring. Det er andre ordførere jo også kommet frem til, at det ligesom er herindefra, man skal lægge planerne for, hvad der skal ske ude omkring. Når jeg nogle gange har talt om, at det er tilstande ligesom i det tidligere Østtyskland, så er det på grund af nøgleordene styring og ensretning.

Så vil jeg sige, at når der bliver spurgt om noget konkret med hensyn til begreberne, så er det, fordi det er noget overordnet. Jeg vil godt vide noget om, hvad det er, vi fra Socialdemokratiets side skal stemme for, når det kommer til afstemning. Det er derfor, jeg siger, at der står kompetencer og læring, men det er sådan noget overordnet. Jeg vil godt vide, hvad ministeren mener. Der kommer jo også en bekendtgørelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Eva Kjer Hansen for det sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Ja, et sidste forsøg på at komme nærmere til det. Jeg kan simpelt hen ikke få den modstand mod statsstyring og krav om fleksibilitet og krav om hensyn til individuelle dagtilbud til at hænge sammen med, at fru Jette Bergenholz Baurtrup kræver at vide ned i mindste detalje, hvad læreplanerne skal indeholde.

Jeg er nemlig uenig i, at det her lovforslag lægger op til, at vi herindefra formulerer læreplanerne. Der er i lovforslagets bemærkninger skitseret seks temaer, der som minimum skal være fokus på i de læreplaner, man udarbejder hver for sig på det enkelte dagtilbud: Det er fokus på sprog, på sociale kompetencer, på personlige kompetencer, på naturen og naturfænomener – og det er måske her tidslernerne ligger – så er der kulturelle udtryksformer og værdier, og så er der krop og bevægelse.

Mit spørgsmål går på, om det er et af de her områder, som fru Jette Bergenholz Baurtrup synes er irrelevant, i forhold til at de skal indgå i en læreplan, eller hvad er det lige præcis, der skal tages ud?

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurtrup (S):

Jamen fra vores side vil vi godt have pædagogiske planer og ikke læreplaner, vi vil godt have noget pædagogisk, for vi siger, at det her er børn, det er leg, det er ikke stress, det er ikke noget med, at man skal opnå nogle kompetencer til at bestemt tidspunkt. Det er lige præcis alt det, vi godt vil have drøftet i udvalget, for vi føler ikke, at vi i det her lovforslag nøjagtig ved, hvad det er, man i bekendtgørelsen vil have udarbejdet, og hvad man kræver af de forskellige institutioner. Er det ensretning, har man handlefrihed, eller hvad er det egentlig?

Det regner vi med at enten ministeren kan oplyse os om til sidst her under førstebehandlingen, eller at vi i hvert fald kan stille nogle spørgsmål og få det afklaret på et udvalgs møde.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

For nogle minutter siden udtalte fru Jette Bergenholz Baurtrup sig positivt over for miljølov for børn. Derfor vil jeg da gerne spørge fru Bergenholz Baurtrup, om hun ikke er enig i, at det kan være svært for børn at trives eller lære noget som helst, med eller uden læreplaner, hvis der er alt for meget støj i børnehaven, og hvis der er for lidt plads at røre sig på, hvis ikke der er udenørslegeplads, hvis der er for få voksne osv.?

Vi kan jo nok ikke komme uden om, at pædagogerne nok ikke får mindre kontorarbejde i forbindelse med de her læreplaner, så jeg vil da bare spørge fru Bergenholz Baurtrup: Forstod jeg det ret lige før? Vil Socialdemokraterne være med til at indføre minimumsstandarder i daginstitutionerne herefter?

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurtrup (S):

Jeg vil sige, at vi som Socialdemokrater er meget, meget positive over for, at børnene får et ordentligt miljø at være i i dagligdagen, også at pædagogerne har et ordentligt arbejdsmiljø. Vi er selvfølgelig også meget, meget positive over for – som noget helt naturligt, det har jeg også sagt som ordfører, da vi var inde på de sager – at der skal være plads både indendørs og udendørs.

Det er faktisk den bedste måde, man kan gå ind og fremme processen på både med hensyn til læring og leg, så det kan vi være helt enige om.

Kl. 16.50

Her laver man et lovforslag, hvor man vil prøve at arbejde med børnene ud fra, at de har stor lyst til at lære noget, men det skal være på et niveau, hvor børnene ikke må føle sig stressede, hvor børnene ikke må føle, at der er et mål, de skal nå, og hvor ingen børn bliver skubbet ud. Her tænker vi også meget på børn med en negativ social arv.

Her siger vi fra Socialdemokratiets side, at hvis alle de ting kan blive opfyldt, så vil vi meget, meget gerne være med. Men som jeg har sagt mange gange, skal udvalgsarbejdet være med til at klarlægge det.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jeg kun være et hundrede procent enig med fru Jette Bergenholz Baurup i hendes betragtninger vedrørende børns forhold i daginstitutioner osv., alle de her ting, vi skal være meget opmærksomme på, og normeringer og uddannelser osv., osv. Men jeg forstod ikke rigtigt på fru Bergenholz Baurup, om det er sådan, at Socialdemokraterne vil stemme for et forslag omkring minimumsstandarder og miljølov for børn i daginstitutioner.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Jeg synes nok, at vi fra Socialdemokratiet side, som jeg også sagde før, har gjort gældende, at vi ønsker et ordentligt leje, kan man sige, og ordentlige tilbud til børnene i daginstitutionerne, og vi ønsker det også for pædagogerne. Det har vi været inde omkring med nogle forslag.

Der blev også spurgt om efteruddannelse, og det havde jeg jo netop også med i ordførertalen. De penge, der er afsat, jeg tror, det er noget med 1.000 kr. pr. institution om året, holder ingen steder. Derfor må jeg kort sige, at der skal penge med. Ingen skal tro, at de her pædagogiske mål bare kommer af sig selv. Hvis ikke der er efteruddannelse til personalet, hvis ikke der er afsat penge, når nu vi taler om leg, til legoklodser eller bøger, eller hvad det ellers kan være, eller til ekstra ture, så holder det ingen vegne. Det synes jeg også at jeg har bebudet over for ministeren, at det er det, vi ønsker fra Socialdemokratiets side.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil godt vende tilbage til det, fru Jette Baurup var inde på før om de østtyske tilstande. Jeg tror, at fru Jette Baurup ser spøgelse. For det første bor vi i Danmark, og jeg ved ikke, hvordan fru Jette Baurup kan få den tanke, at vi ønsker østtyske tilstande i vores børneinstitutioner. Når man tænker på østtyske tilstande, så kan man forestille sig nogle børneanstalter, hvor der kun er borde og bænke som inventar. Om morgenen kommer alle de små drenge og piger og bliver placeret på deres skolebænke, og så foregår der i øvrigt en indoktrinering og et terpehede dagen.

Hvor i det lovforslag, vi behandler her, kan fru Jette Baurup finde bare spor, bare tegn på, at der skulle være lagt op til, at vi skulle få østtyske tilstande her i Danmark?

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Jeg vil da godt sige til fru Pia Kristensen, at vi gudskelov har nogle ordentlige institutioner. Det er ikke kun bænke og borde, og det var ikke i den forbindelse, det var ikke med hensyn til det miljømæssige, at jeg talte om østtyske tilstande. Det, jeg talte om, var, at der i lovforslaget er lagt op til, at det skal være en statsstyring. Hvis det drejer sig om en statsstyring, en ensretning, så er det, at vores betænkeligheder er så store i Socialdemokratiet, at vi er i tvivl om, hvorvidt vi kan stemme for.

Jeg kan sige helt præcist, at vi ønsker ikke, at det skal være ensretning og styring, man får herfra. Vi synes, at der skal være albuenum. Vi synes, at der skal være god plads i den enkelte institution, men der skal så sandelig også være god plads individuelt til det enkelte barn.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pia Kristensen for sin sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jamen igen, jeg synes ikke, at jeg kan få et korrekt svar på, hvad fru Jette Baurup egentlig mener med østtyske tilstande, for det er forfærdelige tilstande, vi taler om, og vi vil aldrig få sådanne tilstande her i dette land.

Kl. 16.55

Fru Jette Baurup snakker om statslig styring, men jeg synes, at der er så mange elementer i

det her lovforslag. Det er korrekt, at der er tale om, at der skal udarbejdes obligatoriske handleplaner, pædagogiske læreplaner, men der er jo i øvrigt metodefrihed ude i kommunerne. Synes fru Jette Baurtrup, at det er statslig styring, når der samtidig bliver metodefrihed?

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurtrup (S):

Det er jo netop det, jeg ikke rigtig kan se i det her forslag. Hvordan er den metodefrihed? Det er derfor, at jeg må sige, at det, jeg ser nu, er, at det ligesom er det statslige, der skal ind at bestemme, hvordan og hvorledes de her planer skal se ud. Så jeg må afvente, og så må vi i Socialdemokratiet afvente og se: Er der handlefrihed, er der albuaplads, får man lov til det i de enkelte institutioner, er der penge, er der efteruddannelse? Der er jo en masse spørgsmål, som vi må gå ind i.

Jeg synes, at når fru Pia Kristensen begynder, er det, som om det er noget med, at vores institutioner i dag er styret som i det gamle DDR. Det er de ikke. Det er utrolig gode institutioner, vi har. Det er jo ikke noget med, at vi skal udskifte borde og bænke, eller at vi skal skifte det hele ud. Jeg taler helt præcist om det her forslag: Er det statsstyret eller ej? Det er kort og kontant det, jeg mener med det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Jette Bergenholz Baurtrup for 34 minutter på talerstolen, og så er det fru Pia Kristensen som ordfører.

Pia Kristensen (DF):

Jeg har lært, at man skal være forsigtig med at udtale sig alt for bombastisk, når en journalist ringer og fortæller, at socialministeren agter at fremsætte et lovforslag, som handler om dit og dat, og hvad Dansk Folkeparti mener om det.

Sidste sommer blev jeg kontaktet af en journalist, som fortalte mig, at socialministeren ville fremsætte et lovforslag om pædagogiske læreplaner til børn i dagtilbud. Jeg fik fortalt, at tanken var, at der skulle indføres skole ad bagvejen i daginstitutionerne, at små børn skulle sidde stille og terpe bogstaver. Ja, sigtet med lovforslaget var ganske enkelt, at læring skulle erstatte den frie leg.

Jeg sagde til journalisten, at han gerne måtte citere mig for at sige, at et sådant forslag ville Dansk Folkeparti aldrig støtte, for vores hold-

ning er, at man ikke skal stække små børn. De skal have lov til at bevæge sig omkring, de skal have lov til at gå på opdagelse, og de skal have lov til at lege. Børn skal have lov til at være børn, så længe det er muligt. Voksne kan de tidsnok blive.

Da vi så så udkastet til lovforslaget, blev vi overraskede, vi blev glædeligt overraskede, for vi synes faktisk, at det er et rigtig, rigtig godt lovforslag. Indholdet i lovforslaget er af en noget anderledes karakter end journalistens påstande om, at daginstitutioner skal omdannes til førskoler. Det fremgår tydeligt af lovforslaget, at læring sker gennem spontane oplevelser og leg, samt ved at den voksne skaber situationer, der giver barnet mulighed for fornyelse, fordybelse, forandring og stimulering.

Alle børn, både dem med og uden problemer, har brug for at lære elementære færdigheder. Vi tror, at en mere målrettet og bevidst indsats i forhold til udviklingen af børns kompetencer i dagtilbud gør overgangen til skolen mere harmonisk. Vi tror faktisk også, at børnene bliver mere harmoniske.

Det er især vigtigt, at der ydes en indsats over for børn, der ikke stimuleres hjemmefra. Vi mener ikke, at lovforslaget kan løse den negative sociale arv, men det kan dog stimulere de børn, som ikke har en mor og far, der forstår at yde omsorg.

De fleste børn stimuleres hjemmefra, og forældre udsætter faktisk deres børn for læring hver evig eneste dag, en læring, som er beskrevet i det her lovforslag. Forældre planlægger aktiviteter med deres børn, og de er medvirkende til at udvikle børns kompetencer, både når det gælder de personlige kompetencer, og når det gælder de sociale kompetencer.

Jeg synes, vi skal se i øjnene, at de fleste børn i dag tilbringer mange timer dagligt i daginstitutioner, og derfor er vi meget positive over for, at der skal indføres pædagogiske læreplaner i daginstitutionerne, som kan understøtte den læring, som børnene får af forældrene i det private hjem.

Jeg har blot til sidst at sige, at Dansk Folkeparti støtter forslaget. Vi synes, det er et rigtig godt forslag.

Kl. 17.00

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er jo vant til, at Dansk Folkeparti nogle gange kan svinge meget frem og tilbage. Jeg har tid-

ligere i andre debatter forstået, at Dansk Folkeparti absolut ikke mener, at staten må blande sig i opdragelse af børn, at man f.eks. mener, at det er helt horribelt, at vi har indført forbud mod, at forældre slår deres børn, det mener man er utidlig statslig indblanding.

Hvorfor støtter man så nu et forslag om, at vi på statsligt plan skal gå ind og i den grad detailstyre opdragelsen i daginstitutionerne, at vi skal sidde her og diskutere, om børn skal lege med ler, eller om de skal lege med andre ting? Vi skal diskutere, hvordan børn skal lære en række forskellige ting, og der skal opstilles krav til, hvad børn skal kunne, når de er 3 år, og når de er 6 år. Hvorfor denne ændring i Dansk Folkepartis holdning til, hvor meget staten skal blande sig i opdragelsen af børn?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det er korrekt, at vi har en familierpolitik om, at vi gerne ser, at børn er mere sammen med deres forældre, end de er i dag. Men som jeg sagde i min ordførertale, må vi altså se i øjnene, at de fleste børn dagligt tilbringer mange timer i daginstitutionerne.

Læring – må jeg sige til fru Line Barfod – er jo det, et barn er udsat for hver evig eneste dag sammen med forældrene. De lærer dem social adfærd via daglige gøremål i hjemmet. De lærer også, at der skal ryddes op. De lærer også, at der skal vaskes tøj. Det lærer de, fra de er ganske, ganske små i de fleste hjem.

Vi synes, at når man afleverer et barn i en børneinstitution tidligt om morgenen og det lille barn måske skal være der i 8 timer, er det vigtigt, at der også er en stimulering i børnehaven. Der skal være plads til leg, men vi mener også, at det vil være sund fornuft også at få noget læring ind, så det ikke kun bliver fri leg. Vi ser og hører meget ofte fra skoler, hvor en børnehaveklasse starter op, at der er meget uro i klasserne, fordi børnene aldrig har lært at sidde stille, de har aldrig lært at sidde og koncentrere sig. Vi tror på, at det her lovforslag kan åbne op for, at vi måske får nogle roligere børn ved skolestart.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Man kan slet ikke forhindre børn i at lære noget, hvis vi ser bort fra de der helt ekstreme eksempler, hvor man spærrer dem inde i en kælder eller i et skab eller sådan noget. Det kommer helt

af sig selv, hvis de får lov til at lege og være sammen med andre.

Det, vi diskuterer, er ikke, at vi vil forbyde, at børn overhovedet lærer noget, før de kommer i skole. Det kan man slet ikke. Det ville også være forfærdeligt, hvis man kunne. Det, der er diskussionen, er, om vi i Folketinget skal bestemme, hvad børn skal lære helt præcist. Hvad sker der, hvis de ikke kan det? Hvad sker der, hvis børnene nu ikke har lært at blive renlige, når de er 3 år og skal over i børnehaven? Eller hvad nu, hvis de ikke har lært at sidde stille, når de bliver 6 år og skal i skole? Er de så dumpet til børnehaven eller til skolen?

Hvis vi gerne vil have, at børnene ikke skal være så urolige, hvad så med at gå den anden vej og sikre ordentlige forhold i daginstitutionerne, sikre, at de ikke er fuldstændig overfyldte og har et støjniveau så højt, så børnene bliver enormt stressede og derfor måske ikke lærer at blive mere rolige og have det rart sammen, måske ikke lærer, hvordan man kan have det stille og roligt sammen, inden de kommer i skole?

Det er via ordentlige forhold og gode normeringer, at vi sikrer, at børnene har det godt, i stedet for at vi i Folketinget skal sidde og diskutere præcist, hvad børnene skal lære, og hvad de skal kunne på forskellige alderstrin.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil sige til fru Line Barfod om det der med at lukke et barn ned i en kælder: Her er det klart, at barnet ikke lærer noget, men så er det en helt anden sag, vi snakker om, for så er det en sag, hvor de sociale myndigheder skal ind, og så er der måske tale om en tvangsfjernelse.

Jeg vil godt begynde bagfra, nemlig med støjniveauet, som fru Line Barfod var inde på. Det er jo sådan i dag, når jeg taler med pædagoger, at mange pædagoger ønsker, at der er nogle læreplaner ude i institutionerne, for børnene kan ikke sidde stille, de kan ikke tie stille, de råber, og de lærer.

Jeg har været i en børneinstitution, hvor de har formået at lave en masse aktiviteter samme med børnene, og de har ikke været planlagt. Nogle har været planlagte, hvis de har skullet på udflugt, men der er også mange aktiviteter, som har været spontane. Den institution fungerer fantastisk godt. Støjniveauet er faktisk faldet, og der er også blevet mere plads til alle.

Jeg synes, at fru Line Barfod sætter det op, som om det her lovforslag er noget af det mest

forfærdelige. Det synes jeg er sørgeligt at borgerne ude i landet skal høre på. Det handler jo om, at læring sker gennem spontane oplevelser og leg. Det er vigtigt at gentage det, for ellers kunne vi ikke acceptere det her lovforslag.

Kl. 17.05

Man skal give barnet mulighed for fornyelse, fordybelse, forandring og stimulering. Og så skal læreren altså ikke kun, som jeg nævnte, tage udgangspunkt i planlagte aktiviteter, men i lige så høj grad i de naturlige og pludseligt opståede aktiviteter. Vi tror på, at vi har velkvalificerede pædagoger, som er ildsjæle, som forstår at aflæse, hvad det er, det enkelte barn eller en lille gruppe børn har lyst til lige her i dag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det, at jeg rejser mig op, betyder, at taletiden er udløbet. Jeg forstår godt, at man er ivrig og gerne vil have alle sine synspunkter frem, men der er altså desværre kun en taletid på 1 minut begge veje.

Fru Margrethe Vestager for en kort bemærkning til fru Pia Kristensen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg hørte fru Pia Kristensens ordførertale derhen, at man er meget glad for en øget statsstyring af det, der foregår i dagpasningen, og at et af de centrale mål for Dansk Folkeparti er at få roligere børn ved deres skolestart. Jeg er derfor interesseret i, hvilken forventning Dansk Folkeparti har til den bekendtgørelse, som ministeren skal udstede. Hvilke mål skal fastsættes i den bekendtgørelse?

Det er jo en ret interessant tilgang, man har til det, når man mener, at den spontanitet, hvorigennem børn lærer mange ting, kan puttes ind i den her type af læreplaner. Det forekommer lidt modsætningsfyldt både at kunne planlægge sig til det og samtidig hylde spontaniteten. Derfor er vi lidt interesserede i, hvordan Dansk Folkeparti ser den bekendtgørelse, som jo skal beskrive, hvad det er for nogle mål, børn skal opfylde som 3-årige og på vej ind i skolen.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil godt starte med bekendtgørelsen. Det er selvfølgelig noget, vi skal se på under udvalgsarbejdet. Det er jo alle partier, der skal være med til at diskutere det. Så det vil jeg gemme, til vi når til udvalgsarbejdet.

Det fremgik af den måde, som fru Margrethe Vestager sagde det på, at det eneste, der ligesom interesserer Dansk Folkeparti, er at få roligere børn, når de starter i skolen. Jamen vi ønsker da, at børn er velafbalancerede. Det ønsker vi da at de er, for så har de det bedst med sig selv. Vi ønsker, at de, når de skal starte i skolen, kan sidde roligt, være lydhøre, kunne lytte og være engagerede.

Vi ønsker, at de skal have en ballast til at kunne gå ud i verden og sige: Jeg kan en masse ting, jeg har ikke lidt så mange nederlag, for jeg har lært mange ting, og jeg har vist, at jeg også kan det. Der skal ikke være tale om eksamen og prøver og test af børn, det er jo ikke det, forslaget handler om.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det er i forlængelse af den her fortælling om Dansk Folkepartis syn på læring, som man kan diskutere langt og flot, men det synes jeg ikke rigtig at vi har tid til her.

Når man har det syn på læring, hvor vi godt kan blive enige om store dele af det, så synes jeg, det må være meget afgørende, at man har en meget præcis forventning til ministeren. Der står jo her, at vi skal give ministeren bemyndigelse til at fastsætte de overordnede mål for, hvad en 3-årig skal kunne. Derfor synes jeg, at det måske er en lille smule at udskyde problemstillingen, når vi trods alt er ved førstebehandling, at sige, at det må vi gemme til udvalgsarbejdet. Hvad er Dansk Folkepartis forventning til ministeren med hensyn til, hvad der skal være gældende for alle landets dagpasningstilbud?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det, der skal gælde for alle landets dagpasningstilbud, er, at der som minimum er lavet nogle temaer. Det er så op til institutionerne selv at putte mere på. Men der er altså nogle temaer, der skal være fokus på, som skal understøttes i dagtilbuddene. Vi synes, at de temaer er gode. Det er sprog, sociale og personlige kompetencer, og det er at lære respekt for og kendskab til naturen. Vi synes, det er sundt og fornuftigt.

Jeg synes også, at jeg lige, for at det hele ikke skal ende i en negativ spiral, for der har været lidt kritik også af BUPL, vil citere fra Politiken den 16. december sidste år. Der udtaler Steen Brostrøm, som er forsker i småbørnspædagogik,

at han længe har efterlyst de læreplaner. Det handler om at sikre kvaliteten, som svinger kraftigt i dag. Nogle af institutionerne laver allerede noget af det, som ligger i forslaget, mens andre trænger til et løft. Man kan undre sig over, siger han, at alt for mange børn ikke har fået lært elementære færdigheder i børnehaverne.

Det kan vi også undre os over i Dansk Folkeparti, og det er derfor, at vi vil støtte det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S): Socialdemokratiet ser jo gerne, at der kommer øget fokus på den pædagogiske del af pasningen, og vi ser også det her som en mulighed for at kunne give et kvalitetsløft.

Kl. 17.10

Men kvalitet kommer jo ikke ud af den blå luft. Så vidt jeg kan læse lovforslaget, er der højest tale om et papirløft med de penge, der kommer med, og når vi så oveni lægger de besparelser, som vi godt ved er foregået ude i daginstitutionerne de senere år, vil jeg høre fru Pia Kristensen, om Dansk Folkeparti vil være med til sammen med Socialdemokraterne at lægge pres på regeringen i forhold til at få nogle flere penge til det her, sådan at det ikke kun bliver papirarbejde, men rent faktisk bliver et pædagogisk kvalitetsløft.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF): Vi er villige til at se på, om der er penge nok, men vi har da tiltro til, at når socialministeren fremsætter et lovforslag, så har man også undersøgt økonomien bag det lovforslag. Så vi har tiltro til, at den undersøgelse, der er lavet af Socialministeriet, om, hvad det vil komme til at koste, også kommer til at holde stik.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Sandy Brinck for sidste gang.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S): Det synes jeg er at have meget, meget stor tillid til regeringen. Jeg kunne måske give fru Pia Kristensen det billede, som jeg desværre tror gør sig gældende mange steder, at daginstitutionerne ligger på en beskæmmende tredjeplads over brancher, som har støjproblemer. Når vi nu gerne vil noget i forhold til sprogstimulering, så er

det da en fordel, at man kan høre sprogets nuancer i daginstitutionerne.

Et andet eksempel er jo selvfølgelig spørgsmålet om normeringer. Når man gerne vil, at børn også skal kunne komme ud og opleve noget i naturen – i skoven og ved fiskerlejet – som nævnt af fru Jette Baurtrup, kræver det faktisk, at der er nogle pædagoger til det, og der ser vi jo i øjeblikket, at der bliver færre pædagoger, altså flere børn pr. pædagog. Derfor synes jeg, det er ret vigtigt, at fru Pia Kristensen også vil forholde sig til, at det altså koster nogle penge.

Socialdemokraterne har fremlagt et forslag om, at vi skal tilføre 0,5 mia. kr. Men hvis det ikke bliver det beløb, så er der dog trods alt langt fra 25 mio. kr. op til 0,5 mia. kr., og det kræver jo selvfølgelig, at vi er mange, der lægger det pres på regeringen. Der synes jeg, at Dansk Folkeparti skulle være lidt mere åben over for at bruge det pres, som Dansk Folkeparti selvfølgelig har mulighed for at lægge.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jamen Dansk Folkeparti lader sig ikke presse til noget og slet ikke af Socialdemokraterne, skulle jeg hilse og sige. Som jeg sagde før, så har vi tiltro til, at socialministeren har undersøgt de økonomiske forhold i det her lovforslag. Det har vi tiltro til.

Fru Sandy Brinck snakker om manglende pædagoger. Der vil jeg sige, at det jo er en kommunal opgave at prioritere, hvor mange pædagoger man vil ansætte i den enkelte institution.

Støjniveau og plads har jo altså også noget at gøre med – og det ved fru Sandy Brinck godt – at vi har utrolig mange bimmer- og zapperbørn, som psykiatere og psykologer har problemer med, som ikke formår at sidde stille. Hvis vi kunne få nogle flere velafbalancerede børn, fordi de bliver beskæftiget med et eller andet sundt og fornuftigt i institutionen, hvis man kunne dele børnene op i grupper – en gruppe kunne gå en tur med en pædagog, en anden gruppe kunne måske sidde i et stille værelse, det må de finde ud af ude på institutionerne – er det ikke engang sikkert, at der behøves flere pædagoger. Det er mange gange metoderne, der også skal ændres.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurtrup (S):

Jeg markerede også tidligere, fordi jeg godt ville tale om økonomi, men jeg må sige lige nu, at jeg tror, fru Pia Kristensen drømmer. Når fru Pia

Kristensen kan sige, at der bare er en gruppe, der kan tage af sted ud til havnen, der er en gruppe, der kan gøre dét, og der er en gruppe, der kan gøre dét, vil jeg sige, at der altså også skal være pædagoger med. Der skal også være et ansvar.

Der er ikke én pædagog, der kan tage af sted med 20 børn, og især ikke, sådan som fru Pia Kristensen tidligere har talt om pædagogerne. Som det sker i dag, er der jo ikke nogen pædagoger, som rigtig kan give børn ballast. Det var ordret det, som fru Pia Kristensen sagde. De skal ind med læring, børnene skal være rustet, til de skal i skole.

Min partifælle kom også ind på, hvor mange penge der skal til. Det kan da ikke nytte noget, at man siger, at det har man tillid til at ministeren har undersøgt. Mener fru Pia Kristensen, at 1.000 kr. pr. institution er nok til, at 10-12 pædagoger og medhjælpere, kan få en efteruddannelse? Er det nok med 1.000 kr. om året for én institution? Er det nok til at tage ud på ture? Er det nok til, at man køber ekstra, som jo også skal med til de her pædagogiske læreplaner?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg plirrer lige med øjnene, men jeg er altså vågen, jeg drømmer ikke.

Jeg vil lige sige til Socialdemokraterne, at Dansk Folkeparti jo ikke har været med til at lave det her lovforslag. Det er regeringen, der har lavet det, og vi er ikke regeringen. Det er regeringen, der har fremsat det her forslag. Det er regeringen, der har lavet de økonomiske beregninger, så jeg synes egentlig, det er forkert at rette det spørgsmål til Dansk Folkeparti. Hvorfor spørger fru Jette Bautrup ikke socialministeren om det, som har en meget større viden, end jeg har?

Kl. 17.15

Så fattede jeg egentlig ikke rigtig, hvad det var, fru Jette Bautrup snakkede om med 1.000 kr. til én pædagog og noget ekstra mad og måltider. Beklager, jeg fattede det altså ikke. Det kan godt være, at jeg er dum, men jeg forstod det ikke.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholtz Bautrup (S):

Det er klart, at når man står deroppe og får en masse spørgsmål, kan det være svært at få det hele med, men det, jeg siger er, at med det beløb, der er afsat, viser det sig ifølge de beregninger, man også har ude i institutionerne, at der er

1.000 kr. til hver institution, og de skal bruges til uddannelse, de skal bruges til øvrige ting i institutionen, hvor man gerne vil have de her pædagogiske læreplaner ind. Det var det, jeg talte om.

Jeg retter ikke noget skyts mod Dansk Folkeparti, men jeg stiller dette spørgsmål, fordi fru Pia Kristensen fra Dansk Folkeparti siger, at hun har tillid til, at så har ministeren undersøgt; at med de penge, der er afsat, er det i orden, og at det stemmer. Jeg mener absolut ikke, der er afsat nok penge bare til efteruddannelse, hvis det skal være af den kvalitet, man taler om. Det var så-
dan set bare det, spørgsmålet gik på, og det vil jeg godt høre om Dansk Folkeparti er enig i.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det var da herligt, så fik vi da det sat på plads. Jeg synes da også, det er sørgeligt, hvis fru Jette Bautrup har været bekymret for, at der ikke er afsat penge nok, så jeg har et forslag; jeg har et råd til fru Jette Bautrup: Stil nogle spørgsmål under udvalgsarbejdet omkring økonomidelen. Stil dem til Socialudvalget og begrund så Socialdemokraternes holdning om, at der ikke er penge nok. Det synes jeg fru Jette Bautrup skulle gøre.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg sidder og tænker på mine egne børn, og jeg er sådan set glad for, at de er over den periode, hvor de skal trækkes igennem alt det her.

Børn udvikler sig jo meget forskelligt og i meget forskellige ryk. Jeg vil spørge lidt til de 3-årige, der skal kunne opfylde forskellige mål. Nu tænker vi på Jens og Janus og Peter på 3 år nede i børnehaven. De skal opfylde bestemte, fastsatte mål. Men hvad så, hvis nogle af dem ikke kan opfylde dem? For det kan jo ikke være så slapt, at man bare sætter mål og så siger, men om vi så når dem eller ej betyder i øvrigt ikke så meget. Jeg antager, at når man sætter mål, så er det, fordi de børn skal være i stand til at leve op til de der mål. Mit spørgsmål er meget præcist: Hvad stiller man op med de børn, der ikke kan leve op til målene?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Man smider selvfølgelig ikke sådan nogle børn ud af en børneinstitution, man fyrer dem ikke, de får ikke en dumpekarakter. Jeg tror faktisk, at de pædagoger, der er i institutionen – som jeg

var inde på før, synes jeg, vi har nogle veluddannede, meget fagligt dygtige pædagoger i landets børneinstitutioner – kan finde ting, emner, der lige præcis passer til det enkelte barn.

Så vil jeg sige til hr. Villy Søvnald, at jeg også er glad for, at jeg har overstået det stadium med små børn. Men jeg har fire børnebørn, som også er brugere af børnehaver og fritidshjem osv., og jeg synes altså ikke, det er så galt de steder, hvor man har læreplaner. For som bedstemor eller som forælder ville man jo selvfølgelig gribe ind, hvis man følte, at der skete et overgreb på ens barn i en institution. Det vil alle forældre og alle bedsteforældre være meget opmærksomme på.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Søvnald for sidste gang, og så tror jeg, vi kommer videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg forstod bare ikke svaret. Jeg spurgte, hvad man stiller op med de børn, der ikke når de mål, man har fastsat, og det forstod jeg at pædagogerne så finder ud af. Det vil sige, at man er ved at lovgive om noget lige nu, som ingen ved hvad har af konsekvens; formentlig har det ingen. Jeg ved det ikke, det er derfor jeg spørger dem, som i øvrigt støtter lovgivningen.

Må jeg så ikke godt sige om de 5 mio. kr., som er det beløb, det her koster efter de 2 første år, at jeg synes, det er en flot gestus efter at have plyndret daginstitutionsområdet for 500 mio. kr. fra 2002 til 2003. Der tog man 500 mio. kr., så det er virkelig en flot gestus at give dem 5 mio. kr., altså 1 pct., og så tro på, at det udretter mirakler. Må jeg ikke godt bede om lidt proportioner i denne her debat.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Til den sidste del vil jeg sige til hr. Villy Søvnald: Spørg socialministeren, hvor de 5 mio. kr. er kommet fra, hvordan man har beregnet sig frem til det. Vi har ikke været med i den økonomiberegning. Spørg socialministeren.

Med hensyn til de børn vil jeg sige, at hvis hr. Villy Søvnald ser på det her lovforslag og de temaer, der er, så er der jo temaer for alle typer børn; der er forskellige temaer. Nogle børn er måske ikke så gode til at færdes i naturen, men er måske dygtige til at sidde og være kreative med ler eller legoklodser eller andre ting. Det er jo også evner, og det er jo det, det skal måles på,

hvordan barnet trives, og hvordan barnet beskæftiger sig med lige præcis de ting, der passer til det enkelte barn. Det mener jeg altså er en pædagogopgave – og så selvfølgelig også sammen med forældrene at finde ud af, hvad behovet er lige netop for dette barn.

Kl. 17.20

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så siger vi tak til ordføreren fru Pia Kristensen og går videre til fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Charlotte Dyremose (KF):

Børn er jo nysgerrige af natur, og vi ved allerede, at man lærer bedst, jo yngre man er, og at indsatsen i de tidlige år kan aflæses i de unges faglige niveau senere.

Den nysgerrighed, som børnene har, allerede fra de er ganske små, skal vi naturligvis udnytte og stimulere. Børn i den sene børnehvealder glæder sig jo f.eks. til skolen, de glæder sig til at modtage nye udfordringer, det ved vi. De ønsker ofte selv at kunne skrive deres eget navn, ja, de ønsker at udfordre den fagre nye verden, som omgiver dem. Vi skal naturligvis udnytte denne nysgerrighed til at ruste børnene bedst muligt, f.eks. til skolelivet, så det ikke kommer som et chok for dem, men snarere som en naturlig forlængelse af børnehaven.

Med de pædagogiske læreplaner i dagtilbudet får vi nogle klare målsætninger for, hvilke færdigheder der er gode at viderebringe til disse børn. De ressourcesvage børn er simpelt hen nødt til at lære det her i børnehaven, noget af det, som børn af ressourcestærke forældre helt automatisk får med hjemmefra, inden de begynder i skolen. Kun på den måde sikrer vi en reel chance for de her børn, en reel chance for at klare sig på lige fod med de ressourcestærke forældres børn. Vi giver dem muligheden for at blive stimuleret, for at få læst højt, for alle de her ting, som for så mange af os er ganske naturlige i hjemmet, men som desværre i nogle hjem ikke er så naturlige, fordi man af andre årsager har nogle sociale problemer, som gør, at man ikke har overskuddet til at gøre de her ganske basale ting for sine børn.

Vi skylder ganske enkelt alle børn at ruste dem forsvarligt til et langt liv med læring, og det gør vi bedst ved allerede at stimulere den nysgerrighed, som børnene jo har, også i vuggestuen og i børnehaven f.eks. Alle børn kan jo mærke tilfredsheden ved at gøre fremskridt, uanset

om man har lært at gyngeselv, eller om man har lært at finde ud, at den skuffe med bananen er den, der tilhører mig, eller om man måske oven i købet har lært at skrive bogstaverne, der indgår i ens eget navn.

Denne her læring og leg kan foregå spontant, eller den kan foregå planlagt. Det vigtigste er, at man ude i den enkelte institution får taget stilling til: Hvordan kan vi med de fysiske rammer, vi har, dér, hvor vi er geografisk i landet, være bedst til at stimulere de børn, som vi har i denne her institution?

Så er der i denne her debat blevet talt utrolig meget om det her med, at der skal være mål, og at der skal være test og sådan noget. Jeg kunne ønske mig at spørge de ordførere, der taler om det, hvor de dog har fundet det henne i bemærkningerne. Jeg kan konstatere, at det eneste, jeg kan se nogen steder i bemærkningerne til lovforslaget om, at nogle bliver testet, er dem, der skal omgås den 3-årige, den 4-årige og den 5-årige. Der bliver sat mål op for, hvad de skal kunne i deres omgang med de her børn, og det er jo derfor, det bl.a. også kommer til at indgå, at vi skal have revideret pædagoguddannelsen og styrket indsatsen i forhold til efteruddannelse for pædagogerne netop også for at ruste dem til at blive endnu bedre til det, som masser af pædagoger i dag allerede gør, og det, som fungerer rigtig godt i rigtig mange daginstitutioner rundt omkring, nemlig at man forstår at stimulere det enkelte barn med de omgivelser og de fysiske rammer, de muligheder, der er i den enkelte daginstitution.

I Det Konservative Folkeparti er vi utrolig glade for det her lovforslag, og vi er særlig glade for det på de svageste børns vegne, for det er dem, der allermest har brug for, at den stimulering foregår i daginstitutionerne. Det er netop de børn, som ikke nødvendigvis får det, som alle vi andre føler er så naturligt at få hjemmefra.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu var det jo sådan, at Vestres ordfører ikke vidste, hvordan ministeren ville beskrive, hvilke kompetencer en 3-årig skal have mulighed for at tilegne sig.

Kl. 17.25

Nu er Det Konservative Folkeparti ikke kendt for at have nogen blufærdighed i forhold til statsstyring. Måske fru Charlotte Dyremose vil kaste lys over, hvordan bekendtgørelsen skal formuleres. Nu har vi jo fået nogle eksempler.

Man skal kunne kende sin egen skuffe, man skal kunne gyngeselv, og man skal kunne skrive sit navn. Er det den forestilling, fru Charlotte Dyremose har om den bekendtgørelse, som er beskrevet i bemærkningerne, hvori det beskrives, hvordan ministeren skal bruge sin bemyndigelse til at lave en bekendtgørelse for, hvilke kompetencer et barn på henholdsvis knap 3 år og ved overgangen til skolen skal have mulighed for at tilegne sig?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Undskyld, men nu tror jeg ikke, jeg var så uforståelig. Det, jeg gav udtryk for her, var eksempler fra virkelighedens verden. Det var så absolut ikke noget, der havde noget at gøre med bekendtgørelsen. Det her har noget at gøre med, hvad det egentlig er, der foregår ude i en helt almindelig daginstitution. Jeg har gået i en, og jeg kender nogle, der på nuværende tidspunkt går i en, og jeg ved faktisk godt lidt om, at det er sådan nogle ting, der f.eks. foregår i daginstitutionen. Der lærer man sin skuffe at kende, og man lærer at gyngeselv, for det kan man ikke nødvendigvis selv, når man begynder i en daginstitution, slet ikke, hvis man begynder i en vuggestue.

Jeg har den klare forventning til bekendtgørelsen, at den kommer til meget klart at afspejle de seks punkter, som står i bemærkningerne til lovforslaget – sprog, sociale kompetencer, personlige kompetencer, naturen og naturfænomener, kulturelle udtryksformer og værdier, krop og bevægelse – men at det også bliver sådan, som der også står i bemærkningerne til lovforslaget, at det netop er i den enkelte daginstitution, man selv laver den læreplan, som skal være i den institution, og som tager hensyn til de rammer, man har, og de børn, man har i den enkelte institution.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Inden jeg konkluderer, at fru Charlotte Dyremose heller ikke aner eller har gjort sig nogen forestilling om, hvordan bekendtgørelsen kommer til at se ud, vil jeg spørge igen. Der er to niveauer, som er beskrevet, nemlig det helt overordnede med temaerne og det helt lokale med skuffen og bananen og gyngen osv. Det, ministeren får bemyndigelse til, er at lave en bekendtgørelse på mellemniveauet, nemlig at beskrive hvilke kompetencer en 3-årig skal have mulighed for at tilegne sig. Kan fru Charlotte Dyremose give bare

et enkelt eksempel, f.eks. inden for kategorien sprog, på, hvordan dette mål kan formuleres?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg vil overhovedet ikke gå ind i, hvordan det skal formuleres i bekendtgørelsen, men jeg vil meget gerne fortælle fru Margrethe Vestager, hvad min forventning er til, hvad det er, der skal ske, f.eks. ude i en daginstitution.

Nu må jeg så på forhånd belært af erfaringen tage det forbehold, at det her, jeg nu siger, ikke er udtryk for, at sådan skal det være i alle daginstitutioner, men er et eksempel på noget, som jeg i min fantasi kunne forestille mig at man kunne gøre. Det kunne f.eks. være, at man lærte børnene glæden ved at få læst op, at de finder ud af, at det faktisk er rigtig hyggeligt at få læst op, og at de faktisk også finder ud af, at man får mere ud af den oplæsning, når man sidder stille og roligt og lytter efter, og at man så også bliver interesseret i de ord, der bliver sagt.

Et eksempel på noget, der kunne have foregået i en daginstitution, men nu foregik i en kirke, var forleden, da jeg var i kirke til barnedåb, hvor en lille gut på 3-4 år sad og gentog nogle af de ord, som præsten sagde, sådan at vi alle sammen morede os gevaldig over det. Det er jo noget af det, som stimulerer den lille dreng og får ham til at tænke over de ord, der bliver sagt, så han dermed lærer at udtale dem, lærer at forstå dem.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan forstå, at der skal bruges lidt mere pædagogik her, før vi når frem til målet, fru Margrethe Vestager spurgte om.

Der er i bemærkningerne beskrevet de helt overordnede temaer, der som minimum skal være. Fru Charlotte Dyremose har beskrevet, hvordan det kan foregå ude i børnehaven. Det, vi så godt vil høre lidt om, er, hvad der skal stå i den bekendtgørelse, som ministeren skal komme med, som hun får bemyndigelse til med det her lovforslag. Hvad er det, fru Charlotte Dyremose forestiller sig at der skal stå i den bekendtgørelse? Hvad er det for nogle mål, ministeren fra statslig side skal fastsætte for, hvad børn skal kunne lære ude i daginstitutionerne?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Der er det netop vigtigt for mig at understrege, at det her jo netop handler om, at ministeren laver en bekendtgørelse, der sikrer, at man ude lokalt får lavet en læreplan, og at man lokalt finder ud af: Hvad er det, der skal stå i den læreplan, som vi skal bruge her? Ministeren skal jo ikke lave læreplanen i bekendtgørelsen. Ministeren skal basere sig på det, der står i bemærkningerne til lovforslaget, de seks punkter, jeg har nævnt. Så kunne jeg forestille mig, at det er relevant, bl.a. også i pjecer, hvilket også står omtalt i bemærkningerne, at man så får formuleret nogle konkrete eksempler på, hvad det kunne være. Hvordan kunne man gøre det her, så man også bidrager til at hjælpe med kreativiteten og får delt forskellige muligheder rundt til daginstitutionerne?

Kl. 17.30

Vi har jo heldigvis erfaringer fra en masse daginstitutioner, der allerede benytter sig af det her og er ganske gode til det og er ganske gode til at få det til at fungere i dagligdagen. Det er jo sådan nogle ting, vi bl.a. skal bruge det her til, at dele den viden med de institutioner, som måske har været mindre gode til at få det her til at fungere.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Der er to muligheder. Enten har fru Charlotte Dyremose simpelt hen ikke læst, hvad det er, det her lovforslag går ud på, eller også vil fru Charlotte Dyremose ikke fortælle os, hvad det er for en statsstyring, der ligger i det her.

Der står jo her, at med lovforslaget bliver der givet bemyndigelse til ministeren til at fastsætte en bekendtgørelse om nærmere regler for indhold af og overordnede mål for læring i dagtilbuddene. Så bekendtgørelsen skal indeholde, hvad det er for overordnede mål, hvad det er for et indhold, der skal være. Der skal ikke kun stå, hvordan man laver læreplaner ude i daginstitutionerne, nej, der skal stå nogle mål.

Det, vi spørger til, er: Hvad er det for nogle mål, fru Charlotte Dyremose mener der skal være i bekendtgørelsen og forventer at ministeren vil komme med i bekendtgørelsen? For her i lovforslaget kan vi kun se de helt overordnede temaer.

Så har fru Charlotte Dyremose fortalt en hel masse om, hvad man kunne forestille sig at gøre i daginstitutionerne, og som man allerede gør i

mange daginstitutioner. Det, vi spørger om, er: Hvad er det, ministeren fra statslig side skal fastsætte i bekendtgørelsen af mål?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg mener, der er en meget, meget væsentlig forskel på det, fru Line Barfod forsøger at sige, og så det, fru Line Barfod lige læste op. Ministeren skal jo netop ikke fastsætte mål og indhold for læreplanerne. Ministeren skal jo fastsætte regler for mål og indhold. Der er en meget stor forskel på at fastsætte de mål og det indhold, der skal være i læreplanerne, og så det at fastsætte, hvilke rammer det er, de her mål og det her indhold skal laves inden for, og det er jo netop det, som denne her bekendtgørelse skal gøre.

Det er derfor, jeg henviser til de seks punkter, som står i bemærkningerne til forslaget, det er jo lige præcis ud fra dem, de her mål og det her indhold skal laves. Men det skal laves for den enkelte handleplan ude i den enkelte institution.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så siger vi tak til fru Charlotte Dyremose og går videre i ordførerrækken. Næste ordfører er hr. Villy Søvnald.

Villy Søvnald (SF):

En af grundene til, at det her bliver en meget lang debat, er jo, at det er en meget principiel debat. Man kan sige, at det er to menneskesyn eller to børnesyn, der støder sammen: det ene er frihedsinspireret, troen på, at mennesket kan selv, troen på, at voksnes fantasi, der er langt væk fra det her, og deres evne til at fantasere sig frem til, hvad børnene kan og bør udvikle sig til, i virkeligheden måske er en hæmmende faktor. Over for det står så et ønske om at styre.

Jeg synes, at det, vi står med her, meget bærer præg af den sovjetisk inspirerede strukturelle pædagogik i 1970'erne. I virkeligheden er det måske historiens store ironi, at en konservativ dansk socialminister støttet af et højrenationalt Dansk Folkeparti kommer til at gennemføre den strukturelle pædagogik, som var meget diskutert i 1970'erne.

Jeg kan henvise dem, der har brug for åndelig inspiration i den her debat, til f.eks. at læse en amerikansk psykolog, der helt sikkert er tilhænger af den strukturelle pædagogik, der hedder F.B. Skinner, som skrev en bog i 1970'erne, der hedder »Har vi råd til frihed?« Og han svarer nej. Han svarer, at det er alt for farligt at overlade

de mennesker til sig selv. De risikerer at udvikle sig til noget, vi slet ikke vil have dem til at udvikle sig til, og derfor bør vi styre dem. Derfor er han den, der tegnede den moderne adfærdspsykologi.

Jeg tror, det ville være meget inspirerende for ordførerne at prøve at sammenholde nogle af deres tanker med de tanker, der lå tilbage i 1970'erne i den marxistisk inspirerede sovjetiske strukturelle pædagogik.

Jeg synes, der er endnu et lighedstegn med Sovjet i 1970'erne, og det er, når vi spørger ordførerne: Hvad er det så for mål, der skal være? Så svarer de: Det har vi tillid til at socialministeren klarer. Det var Dansk Folkepartis gennemgående svar, også De Konservatives svar. Det synes jeg også er et andet træk fra 1970'erne på det område.

Hvad er det, må man spørge, der i dag ikke kan rummes i daginstitutionernes pligt til at angive formålet for deres virksomhed i virksomhedsplaner? Hvad er det, det her løser, som det andet ikke løste? Det synes jeg er blevet endnu mere mystisk, efterhånden som debatten er skredet frem. Jeg synes, der er nogle voldsomme niveauspring i selve forslaget. I forslaget fastslår man det, jeg omtalte før, at det er bedst, at børn leger med ler. Hvorfor det? Kan man ikke også godt bygge i sand, eller skal man lade være med det, og skal Folketinget tage stilling til det?

Kl. 17.35

Jeg savner måske også, at man så tager stilling til andre detaljerede ting: Hvordan sidder børn bedst, i rundkreds eller i firkant eller bag ved hinanden? Når nu vi er nede på det der niveau, skal vi så ikke have det hele gennemtænkt her fra Folketingets side, i en tro på, at vi ved bedst? Jeg ved det ikke, jeg vil som sagt advare imod det, men jeg synes, der er nogle niveauspring i selve forslaget.

Så vil jeg sige lidt om, hvordan man bekæmper negativ social arv. Jeg synes simpelt hen, det er imponerende, hvis det lykkes regeringen efter sidste år at have nuppet 0,5 mia. kr., 500 mio. kr., fra daginstitutionsområdet i form af nedskæringer, lavere normeringer, kortere åbningstider, færre penge til ture ud af huset osv., bagefter at få folk til at tro på, at man med 5 mio. kr., altså en hundrededel af det beløb, der forsvandt i 2003, er i stand til at løse noget som helst af det her problem.

Jeg må kvittere for regeringens evne til at skabe det der optiske bedrag, hvor man tager hundrede gange så meget og så leverer så lille et be-

løb og så fortæller, at det betyder, at vi udretter mirakler. Jeg er fuld af beundring for den evne til at lave optisk bedrag. Men jeg tror ikke, at ret mange tror på det længere, jeg gør i hvert fald ikke.

Man bekæmper efter min opfattelse negativ social arv, hvis man giver alle børn en lige chance, også børn af arbejdsløse. Man bekæmper efter min opfattelse negativ social arv, hvis man laver en præcis indsats i de områder, hvor der bor mange socialt belastede børn, men der har regeringen jo fjernet den boligsociale indsats. Man bekæmper negativ social arv ved at lave nogle daginstitutioner af høj kvalitet, hvor man ikke nupper pengene fra daginstitutionerne, så de sætter normeringerne ned.

Jeg vil runde af med at sige, at vi vil stemme imod fra SF's side. Det her er et helt principielt punkt for os om, hvad statsmagten skal blande sig i og ikke skal blande sig i. Jeg vil godt sige, efter at jeg har hørt debatten i dag, at jeg tror, at de, der har hørt debatten, måske synes, at Folkeetinget med det her er i færd med at blande sig på et niveau, hvor jeg tror, at det ville højne Folkeetingets almindelige agtelse, hvis man ikke blandede sig i ting på det her detailniveau.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg må indrømme, at jeg er dybt chokeret over, at hr. Villy Søvndal i den grad kan bruge det, at der i bemærkningerne er eksempler på, at børnene f.eks. kunne lege med ler, og at det vil stimulere dem, som et skalkeskjul for, at man i virkeligheden ikke vil være med til at sikre, at alle børn i alle daginstitutioner bliver stimuleret på et niveau, der sikrer, at de kan klare sig i deres voksenliv.

Hr. Villy Søvndal taler om at give alle børn en lige chance, men hr. Villy Søvndal ved jo udmærket godt ligesom jeg, at alle børn ikke har en lige chance hjemmefra, alle børn har desværre ikke fantastiske forældre, der kan det hele og har et stort overskud til at stimulere deres børn, til at læse med dem, til at gå ture med dem, til at sikre sig, at de får al den stimulans, al den læring, al den viden, som er nødvendig for at klare sig over for andre børn.

Hvorfor vil hr. Villy Søvndal dog ikke være med til at sikre, at de her børn får den chance ved at blive stimuleret, ved at få læst op, ved at få kendskab til de helt almindelige færdigheder, når nu de er i daginstitutionerne?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det ville hr. Villy Søvndal også meget gerne. Det har bare ikke noget som helst med læreplaner at gøre.

Mit indlæg var et principielt indlæg imod at gå så dybt ned i statsstyringen som De Konservative, Venstre og Dansk Folkeparti er i færd med.

Så er det jo meget rigtigt – og jeg er meget enig i fru Charlotte Dyremoses betragtning herom – at alle børn ikke har en lige chance – bestemt nej. Derfor synes jeg, at den alvorlige del af diskussionen drejer sig om: Tror man virkelig, at man bryder den negative sociale arv ved at lave et lovforslag af en værdi til 5 mio. kr. i forhold til vores daginstitutioner, når vi ser væk fra de 2 forudgående år?

Jeg synes, undskyld mig, at det er at gøre grin med borgermusikken, hvis nogen tror på det. Alle ved jo, enhver kan da se, at den sociale indsats over for de virkelig udsatte børn er en helt, helt, helt anden, alvorlig diskussion. Jeg synes, at det er en fantastisk tanke, og regeringen skriver jo hele tiden om det, at uanset hvornår vi diskuterer den negative sociale arv, så nævner regeringen, at læreplaner er midlet. Jeg tror, det er det, der oftest er omtalt i forbindelse med indsatsen over for den negative sociale arv.

Undskyld mig, det er simpelt hen at snyde ikke alene sig selv, men også andre.

Kl. 17.40

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg forstår simpelt hen ikke det her. Hvad er der statsstyret ved, at man i den enkelte daginstitution laver en plan for, hvordan man kan sikre, at man stimulerer de børn, man har på institutionen?

Jeg kan simpelt hen ikke forstå, at hr. Villy Søvndal på den måde – når vi nu er enige om, at det her er en meget alvorlig diskussion, vi taler om nogle af de børn, der har det sværest i vores samfund – kan kværludere og gå udenom. Selvfølgelig handler det her jo ikke om, at vi redder hele verden ved at indføre læreplaner i daginstitutionerne, men det er der heller aldrig nogen der har påstået. Det er derfor, at den her regering har lavet en kæmpe indsats for at bryde den negative sociale arv.

Men det ændrer ikke på det faktum, at hr. Villy Søvndal ikke ønsker at være med på det hjørne, der hedder at hjælpe de børn, der ikke er så

svage, at de er kommet på en særlig institution, men som trods alt har nogle problemer med hjemmefra, til at få den stimulering og det kendskab til verden omkring dem, som alle andre børn får som en naturlig del af deres verden.

Hvordan kan det være, at hr. Villy Søvndal ikke vil være med til det hjørne, når nu det er et hjørne af en kæmpestor indsats?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, at de borgerlige ordførere er blevet så sure. Det var de også op til jul, det er, som om juleglæden slet ikke har indfundet sig, heller ikke her i januar. Det synes jeg er lidt ærgerligt.

Desuden synes jeg også, at det er ærgerligt at blive karakteriseret som kværuletant på baggrund af sit indlæg. Jeg holdt et ordførerindlæg båret af principielle betragtninger om, hvad staten skal blande sig i, og hvad den ikke skal, og jeg vil advare mod, at man betragter det som et kværuletantisk indlæg.

Jeg argumenterede i mit indlæg for, at den alvorlige indsats over for udsatte børn ligger fuldstændig andre steder end ved forestillingen om, at man kan skrive sig igennem det ved læreplaner. Jeg advarede i mit indlæg imod den fantastiske statsstyring, der har grebet den her regering, der har troen på, at man på stort set alle livets områder er i stand til fra statens side at dirigere folk og i det her tilfælde dirigere daginstitutionerne.

Ordet *skal* er anvendt fire gange på forsiden: Daginstitutionerne skal, daginstitutionerne skal, daginstitutionerne skal, daginstitutionerne skal.

Jeg vil advare mod en tro på, at statsmagten er så meget dygtigere end de folk, der arbejder med de her ting i virkeligheden. Det var essensen i mit indlæg.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Villy Søvndal, hvilke af de nævnte temaer i lovforslagets bemærkninger hr. Villy Søvndal finder er irrelevante for børns udvikling af kompetencer. Jeg synes, det vil være hensigtsmæssigt at få meget præcist at vide, hvad det er for nogle områder, der støder hr. Villy Søvndal i denne satsning.

Det andet spørgsmål, jeg har til hr. Villy Søvndal, er, om hr. Villy Søvndal synes, at det er uanstændigt og uansvarligt og helt hen i vejret, når pædagogerne gennem deres organisation, BUPL, gennem flere år har talt om, at man har

brug for at få udvidet formålsbestemmelsen, at man har talt om nationale anbefalinger på området, som på den ene side afspejler deres pædagogiske behov og udfordringer og på den anden side løfter fagets interesse ud over den enkelte institution og kommune med henblik på en større erkendelse og anerkendelse af pædagogernes samfundsmæssige betydning, sådan som det blev udtalt fra BUPL's kongres i 2002. Lægger hr. Villy Søvndal afstand til sådan nogle meldinger?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg vil slet ikke anvende så stærkt et ord som uanstændige om andre, fordi jeg ser anderledes på en sag end dem. Sådan skal man ikke diskutere, man er bare uenig med dem, og sådan er det, og så er den for så vidt ikke længere. Så må man anføre argumenterne for, hvorfor man mener det og prøve at måle de andres argumenter, ikke?

Jeg har fundet debatten i dag interessant, især når jeg har hørt de eksempler, der er nævnt, på, hvad der er vigtigt. Jeg er ked af at skulle karakterisere andre indlæg, men på mig virker det lidt banalt, når det siges, at hvis børn er glade for at få læst op, så tier de stille. Ja, selvfølgelig gør de det. Og hvis man læser en spændende bog for børn, så tier de stille, for så er det fantastisk spændende at lytte.

Og eksemplet med at man skal standse op og se, når bladene falder af træerne. Ja, det er næsten ikke til at lade være med, hvis man går sammen med børn. Så kan man diskutere med børnene, om det er fotosyntesen, eller om det er, fordi bladene er blevet trætte og sådan noget, og det synes jeg bestemt man skal diskutere med børn.

Men undskyld mig, eksemplerne bliver så banale, at det driver. Det går vi da rundt og gør alle sammen, vi kan slet ikke lade være, når vi er i nærheden af børn, og børnene kan slet ikke lade være.

KL 17.45

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg kan forstå, at hr. Villy Søvndal på ingen måde mener, at det, at man er bevidst om, hvilke kompetencer man bibringer børnene, og det, at man får synliggjort formålet med dagtilbuddet, på nogen måde kan være et redskab, der kan være hensigtsmæssigt for at få øje på, om børn har særlige problemer, og at man dermed kan

sætte ind og bidrage til at bryde den negative sociale arv.

Der vil jeg så gerne spørge, om hr. Villy Søvn­dal stadig væk synes, det er en god idé, det vi gør med de tosprogede børn, hvor vi sørger for at lave en screening for at få afdækket, om de har nogle sproglige huller og mangler, og at der derfor er brug for at sætte ind med en særlig hjælp til, at de får nogle bedre sproglige færdig­heder.

Er hr. Villy Søvn­dal også blevet imod, at vi på den måde får afdækket, om der her er et barn, der står og mangler nogle kompetencer, for at vi så kan sætte ind med en særlig hjælp? Er det også galt, at vi på det område går ind og under­ søger?

(Kort bemærkning).

Villy Søvn­dal (SF):

Jeg skal lige gentage for en sikkerheds skyld, at jeg ikke er imod, at børn lærer noget. Jeg kender personlig ingen mennesker, der er imod, at børn lærer noget. Jeg er ikke imod, at man er sikker på, hvordan man hjælper børn bedst også ved hjælp af kloge folk, men jeg er imod, at man laver indlæringspædagogiske planer for det. Pæ­dagogiske læreplaner er det, vi skiller på, og ikke alle de andre almindeligheder.

Jeg synes måske, at vi burde hæve debatten derop, at selvfølgelig er alle enige i, at børn skal lære noget. Det er jo ikke det, vi skiller på. Det, vi skiller på, er, om det her er klogt, om det er klogt at gå så langt. Jeg synes egentlig, at det mest imponerende ved diskussionen, specielt med Venstres ordfører, er, at man skal belære et liberalt parti om, at der er steder, hvor man skal i hvert fald overveje, hvor langt staten skal gå ind.

Men jeg forstår, at som regeringsbærende parti har Venstre droppet de principielle overve­jelser om statens rolle i forhold til det civile samfund.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Sandy Brinck. Der er flere korte bemærk­ninger til hr. Søvn­dal. Hr. Søvn­dal må blive på tæ­lerstolen. Fru Sandy Brinck har ønsket en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Hr. Søvn­dal kan ikke sådan rende af pinden.

Jeg er jo enig med hr. Søvn­dal i analysen af si­tuationen derude med besparelser, der netop

fratager institutionerne mulighederne for at komme ud af huset og giver mindre voksenkon­takt osv. Men hr. Villy Søvn­dal sagde i sit ind­læg, at denne her diskussion var et spørgsmål om, at to børnesyn tørner sammen.

Også affødt af det sidste svar begynder jeg at forstå det sådan, at SF er imod overhovedet at arbejde med pædagogiske læreplaner. Det over­rasker mig egentlig lidt, for af debattens tidlige­re forløb har jeg forstået, at det mere var et spørgsmål om, hvor det blev besluttet. Derfor skal jeg blot bede hr. Villy Søvn­dal om at besva­re, hvorvidt SF er imod, at man udeomkring fak­risk allerede arbejder struktureret ved at have pædagogiske læreplaner.

(Kort bemærkning).

Villy Søvn­dal (SF):

Nej, mit principielle synspunkt flyder også lidt, for jeg synes i virkeligheden ikke, at det er et problem, at daginstitutioner er forskellige. Men hvis det betyder, at nogle helt mister ambiti­onen, så er det selvfølgelig et problem. Men i vir­keligheden synes jeg, det er lidt spændende ud fra en tro på mangfoldigheden i verden, at man udvikler sig forskelligt. Der er nogle af daginsti­tutionerne, der har eksperimenteret med lære­planer, det ved vi jo, og som er glade for det, og der synes jeg ikke, det er statsmagtens opgave at tro, at vi har fundet de vises sten.

Det er sådan set det, hele min ordførertale har advaret imod, at vi tror, at statsmagten er i stand til at finde de vises sten på det her område. De steder, hvor man godt kan lide læreplaner, der vil man udvikle læreplaner, og andre steder vil man foretrække ikke at have læreplaner og slet ikke med det centrale indhold, som det ender med at socialministeren skal fastsætte, men som vi ikke i dag er i stand til at vide hvad er.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Sandy Brinck for sit sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jamen det, der også undrer mig lidt under de­batten, er, at hr. Villy Søvn­dal og SF i de social­politiske debatter, vi har, plejer at være meget optaget af retssikkerhed. Vi diskuterer jo tit rets­ikkerhed for voksne, hvor det netop er med ud­gangspunkt i, at vi ikke ønsker, at der skal være så store forskelle på, hvor man bor henne i det her kongerige, og derfor kan jeg ikke helt forstå,

hvorfor det så bliver odiøst, når det handler om børn.

Hvorfor må børn ikke have en sikkerhed for, at der rent faktisk arbejdes struktureret med det pædagogiske arbejde, en sikkerhed for, at man netop kommer omkring alle de kompetencer, der er, sådan at man ikke kun har fokus på tal og bogstaver men faktisk også har en sikkerhed for, at man værdsætter og stimulerer sociale kompetencer bare for at tage det som eksempel.

Er der ikke også et retssikkerhedsspørgsmål for børn i det her, som måske kunne bløde lidt op, så vi ikke taler om to børnesyn, der tørner sammen, men tværtimod måske har en diskussion om, hvem det er, der skal beslutte det?

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det, jeg synes er det afgørende, er så en helt anderledes vurdering af midlet, der hedder læreplaner, nemlig at de skulle være et stærkt middel til at give børnene en retssikkerhed; det tror jeg ikke. Jeg tror, at retssikkerheden for børn ligger helt andre steder, ligger i nogle generelt bedre retningslinjer for drift af daginstitutioner, i nogle normeringsnøgler, der sikrer et antal voksne i forhold til børn, nogle miljølove for børn, der sikrer, at de har rimelige forhold at være under i en daginstitution osv., osv.

Jeg er i virkeligheden også lidt fanget af, at jeg på den ene side ikke synes, at tankerne i forslaget her er særlig sympatiske. På den anden side kan man sige: Jamen herregud, det er trods alt kun et forslag, hvor man investerer 5 mio. kr. fra statens side. Det antyder også noget om ambitionsniveauet, og hvorfor hidse sig så meget op over noget, der i økonomi er så lidt ambitiøst?

Men det er, fordi vi efter min opfattelse også har den principielle diskussion, nemlig i hvor høj grad situationen for børnene skal bestemmes af forhold uden for børnenes felt, i det her tilfælde af, hvad statsmagten synes er nødvendigt. Det synes jeg er en meget afgørende principiel diskussion, og jeg håber selvfølgelig, det ender med, at vi står på samme side i den principielle diskussion.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, bliv nu et øjeblik, hr. Søvnald, for der er endnu en, der ønsker korte bemærkninger. Fru Pia Kristensen. Formanden skal nok sige, når ordføreren skal gå ned.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg ved ikke, om hr. Villy Søvnald er bekendt med, at forskere i småbørnspædagogik er bekymrede over det stigende antal bimmer- og zapperbørn, sådan kaldes de, som starter i skolerne i dag, børn, der ikke kan sidde stille, børn, der er urolige, børn, der ikke kan tie stille. Jeg ved ikke, om hr. Villy Søvnald er bekendt med, at forskere og eksperter siger, at det skyldes den frie opdragelse og den alt for frie leg.

Forskerne siger: Børn skal have faste rammer, men inden for de rammer skal der selvfølgelig være frihed, der skal være læring, og der skal være stimulering. Hvis et barn ikke har nogen rammer og ikke får noget læring, så basker det barn rundt som en forvildet fugl, og så starter barnet i skole som en forvildet fugl.

Jeg ved ikke, om hr. Villy Søvnald er bekendt med, at mange skoler udarbejder pjecer, som de må sende ud til hjemmene inden barnets skolestart, hvor de beder forældrene om, at når barnet møder, skal barnet kunne sidde stille; barnet skal kunne koncentrere sig; barnet skal kunne binde sine snøreband osv., osv. Synes hr. Villy Søvnald så ikke, at det er sympatisk, at der nu kommer et lovforslag, der forsøger at få rettet op på de misforhold?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg tror bare ikke – og det vil jeg godt gentage – at læreplaner retter op på noget som helst med et ambitionsniveau på 5 mio. kr. om året.

Nu er det altid interessant at høre Dansk Folkeparti citere forskere og eksperter, vi er jo ikke forvænt med, at man lægger så stor vægt på deres udsagn, men fint nok. Men så er det vel vigtigt at være opmærksom på, at forskere og eksperter faktisk er meget uenige på det her punkt. Jeg tror, det var fru Pia Kristensen, der nævnte Stig Brostrøm i sin ordførertale, men jeg husker måske forkert, men det tror jeg ikke.

Må jeg ikke godt sige, at det jo ikke er så underligt, at Brostrøm er tilhænger af strukturerende pædagogik; det har han faktisk skrevet bøger om i hvert fald i de sidste 35 år. Nu har han fået sin renaissance, det er jo det nye, at den strukturerende pædagogik fik sit gennemslag under en konservativ socialminister. Det synes jeg som sagt historisk er interessant. Men der er ikke noget nyt i det. Eksperter og vidende folk, forskere, skiller på denne her diskussion. Jeg tror, det har

meget at gøre med nogle grundlæggende syn på børn og det frie rum, børn kan udvikle sig i.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, og så fru Pia Kristensen for et sidste spørgsmål, og så tror jeg, at vi kommer videre i ordførrækken, og hr. Søvnal kan få fri.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu vil jeg godt citere en af Socialistisk Folkepartis normalt gode sparringspartnere, nemlig BUPL, eller rettere sagt Henning Pedersen fra foretningssudvalget i BUPL. Han siger i Politiken den 16. december 2003:

»Det er positivt, at vi har fået sat læring i en overordnet ramme, og at det er op til den enkelte institution, hvordan de arbejder med den. Vi har ikke noget imod, at loven bestemmer, hvilke temaer og mål vi skal arbejde med, men hvis der kommer centrale metodeplaner, så står vi af.«

Og det er ikke tilfældet i det her lovforslag. Der bliver metodefrihed.

Hr. Villy Søvnal sagde før, at det var, som om der var vendt om på de politiske partier her. Jeg kan ikke forstå, at hr. Villy Søvnal kan have noget imod to af de pinde, der er sat som temaer i det her forslag, for det må da kunne karakteriseres som SF-politik. Det handler om at etablere fællesskaber med andre, føle og udtrykke empati og respekt for andre, indgå i sammenhænge med andre og kende til demokratiske værdier, selvværd og grænsesætning, fantasi, kreativitet, følelser, stillingtagen, motivation og vedholdenhed.

Kl. 17.55

Hvis det ikke altid har været værdier for SF, så må jeg spørge: Hvad mener SF i dag? Har man totalt ændret holdning til de værdier?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Nej, bestemt ikke. SF er i voldsom grad tilhænger af fællesskaber. Det er jo derfor, vi angriber så voldsomt, når vi ser fællesskaber blive brudt ned, når vi ser, at appellen til egoismen i samfundet er for voldsom, som vi synes den er i øjeblikket, og at man må klare sig selv. Så, nej, vi har bestemt ikke ændret på de punkter.

Det, vi skiller på, er jo ikke den der helt overordnede diskussion om det. Det, vi skiller på i diskussionen, er, om det er klogt at sætte folk i gang med så central en manøvre, som der er lagt op til her, med at lave pædagogiske læreplaner i

en situation, hvor det er helt givet, at nogle ude i landet synes, det er noget, de bare skal lave, og som ikke er noget værd.

Jeg synes også, at debatten i dag har understreget, hvor svært det er at få de borgerlige ordførere, som siger, at de er tilhængere af det, til overhovedet at byde på, hvad det så indeholder, bortset fra, undskyld udtrykket igen, nogle banale eksempler på glæden ved at få læst op, om fornøjelsen ved at gynges eller en undren over, hvorfor bladene fra træerne falder ned – ja, det var rigtigt nok. Men er det virkelig det, vi skal?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så har hr. Søvnal lejlighed til at forlade talerstolen, og det bliver nu fru Margrethe Vestager som ordfører.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre har alle dage været varme fortalere for, at børn mødes i de behov, de har: motivation, varme, omsorg, svar på spørgsmål, udvikling, men selvfølgelig også tiring af nysgerrigheden for blot at nævne nogle få elementer.

Hele vores børnesyn bygger på, at børnelivet har sin egen ret som en del af menneskelivet og ikke blot er en forberedelse til en senere del. Børn skal lære de grundlæggende ting, som de har brug for i livet, i de første år: motorik, finmotorik, sprog, forhold til andre, det sociale spil osv. De lærer det af voksne, de lærer det af andre børn, de lærer det af sig selv i samspillet med deres omgivelser.

Det, som barnet lærer, erkender, erobrer, sker igennem spontane oplevelser af leg samt jo selvfølgelig også, når den voksne skaber situationer, der giver barnet mulighed for fornyelse, fordybelse, forandring og stimulering. Det sidste er et citat fra bemærkningerne til lovforslaget om læreplaner. Der står faktisk meget godt i bemærkningerne. Det største problem er lovforslaget, som de er knyttet til.

For det første er vi principielt betænkelige ved, at det er hensigtsmæssigt, at staten regulerer dette område. Der sker så meget i de lokale miljøer og i processen også omkring KiD-projektet, at man burde have tillid til, at ansvarlige voksne selv kan uden statslig lovgivning på området.

For det andet lægger institutionalisering af al aktivitet i dagpasningen op til, at al leg skal ses i et læringsmæssigt perspektiv. Samtidig siger lovforslaget, at barnet er medskaber af sin læ-

ring, både når det er planlagt og spontant. Og al ligevel forestiller man sig tilsyneladende, at det kan planlægges, hvordan det spontant opståede kan lægges ind i læreplanen, så man når de centralt fastsatte overordnede mål.

For det tredje gør lovforslagets karakter af rammelov det helt umuligt at se, hvad det faktisk er, socialministeren får hjemmel til at fastsætte. Hvad er det for regler, som skal fastsættes for indhold og for overordnede mål for læring i dagtilbuddene? Vi har ikke kunnet få svar på det i dag.

Det står i bemærkningerne, at de overordnede mål vil fremgå af bekendtgørelsen. Der vil være overordnede mål for, hvilke kompetencer et barn på henholdsvis knap 3 år og ved overgangen til skolen skal have mulighed for at have tilegnet sig. Betyder det, at man vil fastsætte, hvilket ordforråd barnet bør have? 2.000, 3.000, 4.000 ord?

Vi savner i høj grad eksempler på, hvad det er for et niveau, staten mener, den skal ind og regulere på. Kan det f.eks. være andre materialer end ler? Og ler er ikke et eksempel i bemærkningerne. Der står faktisk, at man som minimum skal have kendskab til ler.

Der står også, at det skal bidrage til at gøre overgangen til skolen mere harmonisk. Her vil jeg sikkert blive kritiseret for at være mistænksom, for hvordan skal det ske, hvis ikke den skjulte mening er, at skolen skal have lov til at brede sig ned i dagpasningen?

Kl. 18.00

Børn har naturligvis ikke brug for traumer eller for kaos, men de har brug for at opleve overgang og forskel i deres børneliv, at der sker noget. Det må gerne markeres, at man bliver ældre og træder ind på nye arenaer.

Ministerens partikolleger er de stærkeste fortalere for bindende mål for ikke at tale om fælles pensum i skolen. Og det er også den skjulte målsætning her. Det lader sig simpelt hen ikke gennemskue, hvor vidtgående forslaget er.

For det fjerde forekommer det paradoksalt, når man læser bemærkningernes megen tale om barnets medskaben af læringen, at man er nødt til at gå hele vejen til FN-konventionen om barnets rettigheder for at finde grund til, at børnene inddrages i arbejdet.

For det femte forekommer det paradoksalt eller afslørende, at forældrebestyrelser og kommunalbestyrelser kun skal evaluere planen og arbejdet med planen, mens effekten af læreplanerne skal evalueres på centralt hold.

For det sjette synes lovforslaget markant underfinansieret. Måske har vi regnet forkert, men det synes, som om en læreplan kan udarbejdes, godkendes og evalueres for 1.000 kr. Det svarer til ca. en medarbejder en dag. Risikoen er, at det bliver skønne, spildte kræfter, og det synes vi er ærgerligt for forslagsstillerne, når nu der er flertal for forslaget.

Ideen om, at medarbejderne i en fælles, fortsat proces i stadig højere grad reflekterer over deres praksis i forhold til både børnegruppen og det enkelte barn og ændrer og korrigerer den daglige praksis i forhold til børnene, er ikke finansieret med dette forslag. Den proces er ellers sat i gang med KiD-projektet, som man passende kunne lade vokse og påvirke frem for at gribe til lovgivning nu.

Endelig savner vi ord om opfølgning. Bemærkningerne skubber udsatte børn foran sig som begrundelse. Målene angives at skulle sige noget om de kompetencer, et barn skal have mulighed for at have tilegnet sig. Hvad nu, hvis det ikke har tilegnet sig dem? Hvem skal så sørge for det, og hvem skal finansiere, at det sker?

Samlet set finder vi, at lovforslaget er en unyttig og en uigennemskuelig og underfinansieret statslig indblanding i lokale forhold. Enten burde man melde anderledes klart ud, eller også burde man lade være og lade det vokse, som vokser godt og stærkt derude.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så har vi lige nogle korte bemærkninger. Fruen skal blive på talerstolen.

Fru Charlotte Dyremose som den første.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Fru Margrethe Vestager indleder jo, synes jeg, meget rigtigt med at sige, at børn skal mødes der, hvor de er, og slutter så med at sige, at det, der vokser godt, skal blive ved med at vokse.

Ja, men det, der bare undrer mig, er, hvorfor fru Margrethe Vestager mener, at det kun er de børn, hvis forældre har ressourcerne til igennem forældrebestyrelsen at sikre sig, at deres børn bliver stimuleret i daginstitutionen, at deres børn får leg og læring, at deres børn får kendskab til almindelige færdigheder, at det kun er de børn, der skal mødes der, hvor de er, i modsætning til de børn, der måske er i en institution, hvor der ikke er en forældrebestyrelse, der har ressourcerne til at sikre, at de her ting bliver

gennemført, når nu det er sådan, at udenlandske forsøg har vist, at denne her gode og styrkede dagpasning bør have fokus på børns intellektualitet, deres følelser og deres sociale kompetencer, og at den rent faktisk bidrager til at bryde den negative sociale arv.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, at den konservative ordfører har meget stor tiltro til forældre. Sådan som jeg kender det her område – og der sker jo, som jeg refererede i min ordførertale, ganske meget – så er der jo også pædagoger, kommunalbestyrelser, socialudvalg, faglige organiseringer; det er mange forskellige, der arbejder med de her ting, hvilket gør, at vi får et meget levende miljø, som udvikler sig på mange forskellige måder, som jeg ikke har nogen forestilling om kan rummes i en statslig bekendtgørelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Charlotte Dyremose for sin sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det vil så sige, og det er helt rigtigt, at vi godt kan være så heldige, at selv om forældrebestyrelsen ikke får gjort det, så er der nogle knald-dygtige pædagoger, der får taget hånd om de her ting. For det sker jo også. Der kan også være nogle kommunalbestyrelser, der får truffet nogle beslutninger om, at der skal ske noget på det her område, som gerne i deres kommune vil undersøge det med hensyn til de børn, som har nogle sociale problemer, de børn, som ikke bliver stimuleret hjemmefra lige så godt som andre børn.

Men der er altså også daginstitutioner, hvor der ikke bliver lavet læreplaner, hvor man ikke får lavet en sikring af, at man rent faktisk får stimuleret de her børn, og, synes jeg, vigtigst af alt med særlig fokus på de børn, som i forvejen har nogle problemer hjemmefra. Og der undrer det mig, at fru Margrethe Vestager slet ikke vil være med til at hjælpe med at stimulere de her børn, som jo er de mest udsatte, og som sjældent er dem, som er i de gode institutioner, som har de gode forældre, har stærke kræfter omkring sig, men netop er de børn, der har svage kræfter omkring sig. Det er dem, vi sikrer allerbedst ved det her forslag.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Ja, nu bliver jeg altså helt ked af det, for den meget beklagelige situation, som fru Charlotte Dyremose beskriver, kan jo kun finde sted i kommuner, hvor De Konservative ikke har indflydelse eller har folk i kommunalbestyrelsen, som kan sørge for de steder, hvor det står skralt til med forældreinteressen.

Jeg synes, det er meget interessant, at man så engageret tror på, at man for 25 mio. kr. som en engangsinvestering og derefter for 5 mio. kr. om året kan sørge for, at der sker noget markant nyt for de børn, der ikke oplever at blive stimuleret i deres hverdag. Det andet er, at det allerede i dag er sådan, at vores institutioner skal redegøre for, hvordan de arbejder med deres formål, at de skal lave årsplaner for, hvad de faktisk foretager sig.

Vi har ikke fået antydning af svar på, hvorfor det er nødvendigt med statens indgriben i det regelsæt, der gælder i forvejen, som gør, at alle dagpasningstilbud på den ene eller på den anden måde skal arbejde med de her problemstillinger.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Affødt af det sidste kan man jo sige, at så er der jo ikke meget grund til bekymring. Jeg er jo meget enig med den radikale ordfører i, at med den sum penge, hvis man overhovedet kan summe sådan noget op, når vi er nede i den størrelsesorden, så er der ikke risiko for, at det er revolutionerende, hvad vi her står og diskuterer.

Det, jeg godt vil spørge den radikale ordfører om, er, hvorvidt Det Radikale Venstre er imod brugen af læreplaner, altså det at man arbejder målrettet med pædagogikken. Er man principielt imod det, eller handler det her om, hvem der skal beslutte det?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nej, vi er bestemt ikke imod læreplaner. Vi er bestemt ikke imod struktureret pædagogisk arbejde. Vi er bestemt ikke imod, at man gør en lang række forskellige ting, som vokser ud af det engagement, man har i institutionen, blandt forældrene, i kommunen, i socialudvalget, i de faglige organiseringer, i lokalområdets brugerorganisering osv., osv., osv.

Men vi har noget imod, at man fra statslig side finder, at man skal regulere dette område

og lave overordnede mål for, hvilke kompetencer en 3-årig skal have fået, for vi synes, at det helt grundlæggende rokker ved den måde, vores land fungerer på. Vi synes, det rokker helt grundlæggende ved den tillid, man må have til, at landet faktisk fungerer til hverdag hele døgnnet rundt uden Folketingets indgriben.

Vi kunne jo også beslutte, at tiden skal gå. Det gør ikke nogen forskel. Men selv om det med den begrænsede finansiering, der er, sandsynligvis vil gøre en meget lille forskel, så er det principielt afgørende at sætte foden ned, når staten nu igen vil ind og sige noget om, hvilke overordnede mål der skal være for, hvilke kompetencer en 3-årig har tilegnet sig, specielt når samme stat vil sikre, at der er børn, som ikke engang kommer i berøring med hele det her system, som fru Sandy Brinck ganske rigtigt i en kort bemærkning tidligere har gjort opmærksom på.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Sandy Brinck for sidste gang.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det glæder mig, at Det Radikale Venstre ikke er imod metoden, det at arbejde med pædagogiske læreplaner. Hvis man nu forestillede sig, at lovforslaget ikke havde bemyndigelsen til bekendtgørelse, ville det så hjælpe Det Radikale Venstre gevaldigt? Hvis nu bemyndigelsen til bekendtgørelsen og dermed de mål, som der har været meget fokus på, og som vi også har udtrykt en vis skepsis over for, ikke var der, så synes jeg jo, at parallellen er meget nærliggende i forhold til, at vi jo også stiller krav om, at der skal være handleplaner, når vi taler socialt arbejde generelt, altså at vi her fra Folketinget rent faktisk siger, at der er nogle standarder for, hvilken retssikkerhed den enkelte kan have for, hvad der bliver taget fat i.

Som jeg også tidligere nævnte i en kort bemærkning til hr. Villy Søvnald, så synes jeg godt, man kan anskue det her fra den synsvinkel, at børnene får en retssikkerhed i forhold til, at der bliver arbejdet struktureret med pædagogik, og at pædagogikken skal hele vejen rundt, så det ikke bare bliver tal og bogstaver, hvilket jo også kunne være et skræksscenario i hvert fald set med vore øjne.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg tror altså, at hvis bemyndigelsen blev taget ud af lovforslaget, så ville det være inderlig ligegyldigt, for det ville ikke lægge noget til det regelsæt, vi har i forvejen i forhold til målsætninger og årsplaner.

Det, som ville gøre en forskel i forhold til børneinstitutioner, var, at man fulgte KiD-projektet til dørs. Hvis man f.eks. læser Sølvguiden, så kan man ikke andet end blive imponeret af, hvad der foregår forskellige steder, og overveje, hvordan man kan få Substral hældt ud de steder, hvor man måtte være bagefter, uden at gribe til det meget vidtgående statsligt at fastsætte, hvilke overordnede mål og kompetencer en 3-årig skal forholde sig til.

Kl. 18.10

Derfor kan man sige, at vi ville have en helt anden diskussion, hvis vi ikke havde statsstyringen. Den kunne vi så tage, men jeg tror ikke, at det er i dag. Vi skulle begynde forfra.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Det her konflikter jo på ingen måde med KiD-projektet, som jo bliver ført igennem, som det har været planlagt.

Jeg er ærlig talt blevet lidt forvirret, for jeg kan forstå, at den radikale ordfører er imod de overordnede mål for kompetencer. Det skal kun være noget, der er dér, hvor det er udsprunget af et lokalt engagement i Gladsaxe, Ishøj og Hirtshals, og hvor det end er. Der er det en god idé med læreplaner, men de skal komme på den måde. Der må ikke på nogen måde blive givet vejledning fra Folketinget i forhold til udarbejdelsen af læreplaner.

Det kan jeg ikke få til at stemme overens med ordførerens afsluttende bemærkninger i ordførertalen om, at regeringen burde have meldt klarere ud og været bedre til at definere, hvad det egentlig er for nogle kompetencer, man gerne vil have gennemført. Så jeg vil gerne bede den radikale ordfører om at klargøre, hvad det egentlig er, der taler imod det her, for jeg synes, at de to ting konflikter med hinanden.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Når jeg læser det her lovforslag, er jeg ikke et øjeblik i tvivl om den statsstyring, der ligger i det, men jeg er i tvivl om, hvilke skjulte dagsor-

dener der er, og jeg er i tvivl om, hvad de næste skridt er.

Når jeg ser på traditionerne hos De Konservative, når jeg ser på traditionerne hos Venstre, når jeg ser på det folkeskoleforlig, der er indgået, er det klart, at man ikke skal være særlig fantasifuld for at forestille sig, at det næste er, at det skal testes, om børnene har opnået disse kompetencer. Det næste er, at vi på en langt mere bindende måde forholder os til, hvordan det faktisk foregår.

Derfor synes jeg, det ville have været klædeligt, hvis man sådan ligesom mere programmatisk havde sagt, hvad det er, man vil, og hvis man mere programmatisk havde sagt, hvad det er, børnene skal kunne, for at de kan få lov til at komme i skole, og på den måde klart havde meldt ud.

Eller også kunne man forholde sig lidt mere nøgternt til, hvad man kan få for 25 mio. kr. i engangsinvestering og for 5,5 mio. kr. om året, for bryde den negative sociale arv kan man altså ikke.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne spørge fru Margrethe Vestager, hvilket belæg hun har for at lægge op til, at det næste skridt bliver, at man skal teste børn, og at man vil gå langt videre i forhold til det, der ligger inden for det her lovforslags rammer.

Jeg vil gerne vide, om det udsagn bare bygger på nogle fornemmelser og et behov for at finde argumenter for at stemme imod, eller om fru Margrethe Vestager har noget konkret at henvise til. Fremgår det på nogen måde af lovforslagets bemærkninger, at det er meningen, at man skal ind og teste børn og føre børn til eksamen i, om de her kompetencer nu er blevet bibragt dem eller ej?

Så skal jeg gøre fru Margrethe Vestager opmærksom på, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der rent faktisk er afsat 70 mio. kr. til implementeringen af lovforslaget for derefter at fortsætte med 5,5 mio. kr. om året. Men er det det økonomiske spørgsmål, der er afgørende for fru Margrethe Vestager? Hvis der var mange flere penge på området, ville fru Margrethe Vestager så synes, at det var en god idé at indføre læreplaner?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Hvis der var mange flere penge på området, ville jeg måske synes, at forslagsstillerne havde lidt mere at have bemærkningerne i. Der er så stor en diskrepans mellem det, man vil investere, og det, man forventer at få ud af det. Så ville jeg synes, at tingene ville hænge sammen. Det er måske for stort et krav at stille, men det er nu den forventning, jeg har til en regering, nemlig at den arbejder kompetent og sammenhængende, men jeg skal nok skrue forventningerne ned til næste gang.

Det andet er, at jeg tror, fru Eva Kjer Hansen vil se, når hun læser referatet af vores forhandlinger i dag, at jeg på ingen måde har sagt, at der står i det her lovforslag, at der lægges op til testing af børn. Jeg siger bare, at hvis man ser på De Konservatives politik, Venstres regeringspartner, har de nogle forestillinger om, at det også f.eks. i folkeskolen vil være hensigtsmæssigt at teste børnene en gang om året.

Det kan godt være, at man ikke skal have fantasi som politiker, men jeg synes, det er en meget god egenskab, fordi det gør, at man kan forestille sig, leve sig ind i, hvordan fremtiden måske kan forme sig ud fra den politik, vi fører. Jeg synes ikke, der skal megen fantasi til at forestille sig, hvordan man kunne udbygge det her forslag.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Mit spørgsmål går også på bemyndigelsen til bekendtgørelsen, hvor jeg kunne godt tænke mig at få at vide, hvilken betydning det har, men fru Sandy Brinck var hurtigere på banen. Men jeg har et lille tillægsspørgsmål, for det med leret er som sagt blevet nævnt mange gange i debatten. Det er lige før, at det er blevet et af stridens kernepunkter, siden det bliver nævnt så specifikt.

Kl. 18.15

Hvad er der egentlig galt med ler? Kunne det ikke tænkes, at mange børn synes, det er herligt at sidde og arbejde med ler, være kreative, modellere og blive møgbeskidte? Kunne det ikke tænkes, at mange børn synes, det er meget sjovere end at bevæge sig hen til legetøjshylden og tage den røde bil eller dukken med det lange hår? Hvad har fru Margrethe Vestager egentlig imod ler? Er det så forfærdeligt at have ler i en børneinstitution?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu har jeg tilfældigvis ikke noget imod ler, men jeg har den principielle holdning, at Folketinget ikke på nogen måde behøver at bruge så meget som et sekund på at forholde sig til, om man vælger ler, papmache, fimo, ruller sig på gulvet eller på andre måder udfolder sig kreativt og kropsligt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Næste ordfører i rækken er fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Inden jeg kommer med mine bemærkninger til lovforslaget, vil jeg gerne, som jeg har gjort ved andre lejligheder, have lov til at undre mig over, hvorfor man sender store og væsentlige lovændringer ud med ultrakort høringsfrist. Det fremgår af en række af hørings svarene, at man mener, at man har haft alt for kort tid. Det er sendt ud den 31. oktober med en svarfrist til 10. november.

Vi taler om et fuldstændigt nybrud i dansk politik, hvor man vil ind fra Folketingets side og regulere, hvad børn skal lege med, og hvad de skal lave i børnehaverne. Så bør der altså være en ordentlig lang høringsfrist til, at organisationerne kan nå at forholde sig til det.

Jeg er imponeret af de hørings svar, der er kommet alligevel, og de er væsentlige i forhold til vores debat, men jeg synes, det er urimeligt med den korte høringsfrist.

Jeg tror, at noget af det, der er på spil i de her år, er, om vi overhovedet vil give børn frihed til at være børn, om vi vil give børnene lov til bare at lege og have frihed til at lege, som de har lyst til, og nogle gange også have frihed til at kede sig, til bare at sidde og lave ingenting. Eller mener vi, at der hele tiden skal foregå noget, at vi hele tiden skal bestemme og hele tiden skal kunne se, om det, børnene laver, har et formål, som vi synes er godt?

Nogle forskere er begyndt at tale om, at vi koloniserer barndommen, og det tror jeg altså vi skal passe meget på med at gøre. Fru Pia Kristensen fra Dansk Folkeparti var så bekymret for bimmerbørn og zapperbørn. Noget af det, der kan være årsagen til, at børn bliver meget urolige, er, hvis de hele tiden skal forholde sig til noget nyt, at de hele tiden skal presses på nogle områder i stedet for at få noget ro til bare at være børn. Jeg tror altså, at vi står os bedst ved

at give børn lov til i stor udstrækning at være børn og til at lege.

Det er utrolig vigtigt, når vi ser på de mange forskellige tilbud, som vi har til vores børn, om, hvad de kan lave om dagen, at vi har et uddannet og kompetent personale. Det betyder også, at det er væsentligt, at vi løbende efteruddanner alle de mange pædagoger, der er rundtom.

Det er vigtigt, at pædagoger og forældre sammen i vuggestuer, børnehaver, dagpleje osv. diskuterer, hvad de synes er væsentligt at arbejde med for lige denne her gruppe børn. Hvad er det for nogle udviklingsplaner, de mener er væsentlige? Hvad er det, de synes kunne være sjovt? Hvad er der af muligheder?

Der er jo utrolig stor forskel på den enkelte gruppe børn og forskel på, hvad der er væsentligt. Der er stor forskel på, hvor institutionen ligger henne, om det er en gårdbørnehave, en skovbørnehave, en bybørnehave, eller hvad det er. Det må man da forholde sig til, når man sidder med det. Man må også forholde sig til, hvad der er væsentligt lige i år, og det kan godt skifte meget fra år til år.

Derfor er det, vi skal gøre, at give de bedst mulige rammer for, at veluddannede pædagoger og forældre sammen kan diskutere det. Men at vi fra Folketinget skal sætte os ned og diskutere, om børn skal lege med ler eller med sand, om de skal ud og kigge på blade eller på fisk, er altså en statsstyring og en indblanding, som er helt ude af proportioner og hører helt andre systemer til end det, vi ønsker at have i Danmark.

Man bliver især nervøs, hvilket vi også har været lidt inde på under debatten, når der begynder at blive talt om, hvad det så er for nogle kompetencer, børn skal have, når de er henholdsvis 3 år og 6 år, og når der står, at et af formålene med de her læreplaner er en mere harmonisk overgang mellem børnehaven og skole.

Der er selvfølgelig ingen, der ønsker, at der skal være en uharmonisk overgang, men jeg har altså ikke lyst til, at børnehaven skal være sådan en forberedelse til skolen, og at det skal være de krav, som skolen stiller, der er afgørende for, hvordan børnene har det i børnehaven. Nej, børnehaven skal være et sted, hvor man ser på, hvad der er godt for børnene, og ikke på, hvad der er godt for skolen.

Jeg bliver jo bekræftet i, at der kan være problemer, når fru Pia Kristensen begynder at tale om, at det, der er vigtigt, er at opstille mål for, at børnene skal kunne sidde stille, at de skal kunne snøre deres snørebånd osv. Så jeg håber, at mini-

steren vil løfte sløret for, hvad ministeren forestiller sig, at der skal stå i den bekendtgørelse. Hvad er det for nogle mål, man vil opstille for, hvad børnene skal kunne? Jeg er ligesom den radikale ordfører meget bekymret for, om det her er starten på, at man som næste skridt vil begynde at teste børnene.

Kl. 18.20

Det, der i stedet for er behov for, er, at vi afsætter tilstrækkeligt med midler til det her område, og at vi sikrer børnenes retssikkerhed, som fru Sandy Brinck var bekymret for. Vi har mange gange foreslået, at vi skulle lave en miljøllov, hvor vi fastsætter nogle rammer for, hvad det er for nogle fysiske forhold, der skal være. Hvordan sikrer vi, at børnene får bedre plads, at der ikke er for meget støj, at der er noget god mad, så de får nok at spise, for det er jo også en væsentlig del af problemet for en del børn? Det vil give mange flere muligheder.

Men regeringen og Dansk Folkeparti vil jo ikke betale de penge, det koster, hvis man for alvor skulle sikre bedre vilkår for børnene. I stedet går de ind og laver den her statsstyring, og samtidig fjerner de så også friheden for forældrene til at vælge andre pædagogiske retninger og andre muligheder end den pædagogik, der nu lige har formået at slå igennem i forhold til et flertal i Folketinget. Jeg synes, det er dybt betænkeligt.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er nu begyndt at glæde mig meget til udvalgsarbejdet, for jeg begynder at forstå gennem fru Line Barfods ordførertale, at når vi får forklaret fru Line Barfod, hvad det her forslag egentlig går ud på, vil fru Line Barfod også gerne være med.

Fru Line Barfod siger jo selv, at det handler om at give dem ude i institutionerne de bedste mulige rammer for selv at diskutere, hvordan de skal gøre de her ting, og det er jo lige præcis det, lovforslaget går ud på.

Hvis man f.eks. har de her børn, som fru Line Barfod taler om, som har denne her zapperkultur, var det nok en god idé, at de lærer at finde ud af, hvordan de kan sidde stille og lytte, at man etablerer fællesskaber og sørger for, at de får fysisk aktivitet, så de ikke sidder foran fjernsynet hele tiden, og at de lærer at tage hensyn til andre. Det er jo også sådan noget, der f.eks. kan være med til at dæmpe støjniveauet i den enkelte institution; at barnet altså lærer at tage hensyn

til, at det ikke er rart for de andre børn, hvis det råber og skriger hele tiden.

Det er jo netop et spørgsmål om at sikre de bedste rammer for, at de ude i institutionen kan sørge for at tilpasse sig nogle læreplaner, som passer godt til de børn, de har med at gøre, og til de fysiske rammer, der er i den enkelte institution.

Så jeg glæder mig meget til, at fru Line Barfod også vil stemme for forslaget.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Charlotte Dyremose kommer ikke til at glæde sig over, at jeg stemmer for et forslag, som går ud på, at vi fra Folketinget skal bestemme, at børn skal lege med ler, eller at man skal lære børnene at sidde stille eller andet.

Jeg synes, det er vældig fornuftigt, at der er lavet regler for, at man skal diskutere ude i institutionerne, og det regelsæt har vi allerede. Jeg synes, det er væsentligt i min yngste søns børnehave at være med til at diskutere, hvad det er, de vil arbejde med i de kommende år, hvilke områder de vil fokusere på osv.

Men jeg vil ikke stå i Folketinget og diskutere, at nu skal samtlige børnehavebørn i Danmark lege med ler. Eller hvis ler pludselig bliver dømt ude af de pædagogiske eksperter, som man så lytter til det år, skal vi til at stå og diskutere, at nu skal alle børn lege med papmache, eller hvad det nu ellers kunne være at vi fandt på.

Jeg vil absolut heller ikke stå i Folketinget og beslutte, at nu skal alle børn lære at sidde stille. Jeg tror faktisk, at det for nogle børn er et frygtelig indgreb, hvis de skal lære at sidde stille. Og jeg tror, det er bedre, at man ud fra det konkrete kendskab til en konkret gruppe børn fastsætter, hvad det er, man vil arbejde med.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er fuldstændig enig i fru Line Barfods sidste kommentar: at man konkret for de enkelte børn og med den enkelte institution skal fastlægge de her lærefag. Det er jo lige præcis det, lovforslaget handler om.

Jeg vil da sige, at vi heldigvis ikke skal stå herinde og fastlægge detaljerne. Særlig ikke når vi under sådan en debat her oplever, at man fra forskellige partiers side ikke engang kan lade fantasien råde, ikke engang kan se, at når der står nogle ord i parentes ud fra nogle forskellige kompetencer, så handler det naturligvis om, at

det her nok er sådan, at vi alle sammen ud fra de ord kan lade fantasien råde, og at det naturligvis på ingen måde handler om, at der skal være ler i hver eneste daginstitution, men at det er et godt eksempel. Det er netop, fordi det er et eksempel, at det er sat i parentes.

Skulle vi ikke holde op med de der myter og i stedet for diskutere, hvad det her handler om, nemlig at de enkelte børn skal have mulighed for at blive stimuleret i deres daginstitution, uanset om de har stærke forældre, der kan gennemtrumfe det, eller de ikke har?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Charlotte Dyremose bliver nødt til at forholde sig til, at der i lovforslagets bemærkninger står, at der er temaer, der som minimum skal være fokus på. Der står ikke noget om, at det er noget, man *kan* gøre. Der står ikke, at det er nogle eksempler på, hvad man kan gøre. Der står, at det *skal* der som minimum være.

Kl. 18.25

Jeg kan godt se, at det står i parenteser, men der står ikke, at man *f.eks.* kunne gøre det på denne her måde. Parentesen er en forklaring på, hvad temaet er. Der står ikke noget som helst om, at det her er eksempler. Der står, at som minimum skal man omfattes af de her ting.

Vi har jo gentagne gange i de korte bemærkninger til bl.a. fru Charlotte Dyremose spurgt til: Hvad er det, fru Charlotte Dyremose og regeringen forestiller sig, der skal stå i bekendtgørelsen? Hvad er det for nogle mål, man skulle stille op? Og vi har ikke kunnet få nogen svar.

Derfor læser vi selvfølgelig, hvad der står i bemærkningerne til lovforslaget, og der står, at man som minimum skal have kendskab til ler, og det er det detailniveau, vi mener vi overhovedet ikke skal ind i her fra Folketingets side.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Tove Videbæk som ordfører. ... Undskyld, har fru Pia Kristensen bedt om ordet? Så skal man lige markere. Jeg har i hvert fald ikke set det. Men vi når det hele.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil godt lige rette fru Line Barfod, som påstår, at Dansk Folkepartis mål med de her læreplaner er, at børn skal lære at sidde stille og at

binde snøreband. Det er noget sludder og vrøvl. Der bliver blandet noget sammen. Det er ikke vores mål med det her. Målet er, at børn skal stimuleres, og at de skal kunne noget mere, inden de kommer i skole.

Det, jeg snakkede om her, var, at kommunerne udarbejder pjecer, som bliver sendt ud til forældre, som har skolesøgende børn, fordi der er et problem i skolerne: Børnene kan ikke sidde stille. Det er dem, man kalder bimmer- og zapperbørn. Og der er noget, fru Line Barfod har misforstået, for det er ikke de børn, der bliver styret i hverdagen; det er børn, der har fået lov til, hvad de ville.

Jeg vil godt stille fru Line Barfod det spørgsmål: Når man nu går så meget ind for, at f.eks. sådan noget som handleplaner skal være decentrale og ikke skal styres centralt, hvordan kan man så gå ind for en formuleret børnepolitik? For det kunne jeg forestille mig at Enhedslisten vil have; man vil i hvert fald have en miljølov, der skal laves her i Folketinget. Hvor er forskellen?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det får vi at vide nu.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Der er meget stor forskel på, om man laver nogle minimumskrav for fysiske rammer, nogle krav om, at der skal være minimum så og så mange kvadratmeter, og så, om vi går ind og blander os i, hvad farve malingen skal være på væggene, eller hvad man skal bygge af, om det skal være rundt eller firkantet osv. Og især er der da forskel på, om vi går ind og bestemmer, hvad det er for noget legetøj, der skal være.

Vi mener, det er helt afgørende, at vi ikke skal gå ind og blande os i, hvilke forskellige typer af legetøj man skal have i daginstitutionerne, at vi ikke i detaljer går ind og blander os i, hvad det er, man hvert eneste år skal lære ude i børnehaver og vuggestuer og dagplejer, at vi giver forældre og pædagoger frihed til sammen at aftale det.

Det fremgår f.eks. af høringssvaret fra Rudolf Steiner-børnehaverne, at de får problemer i forhold til deres pædagogik, at den faktisk ikke kan rummes inden for de minimumskrav, der her stilles til, hvad der *skal* være i en læreplan hvert år.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Har jeg forstået det korrekt, at fru Line Barfod ikke vil give børnene mentalt bedre rammer, men gerne fysisk bedre rammer?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil meget gerne give børnene langt bedre vilkår, også i forhold til pædagogikken. Det er jo derfor, vi også gentagne gange har stillet forslag om, at der skal sættes langt flere penge af til daginstitutionerne, til, at man kan få flere pædagoger ansat, og til, at der kan komme efteruddannelse af det pædagogiske personale. Vi stiller krav om, at der skal være forældrebestyrelser osv. Vi er imod, at man laver de her puljeinstitutioner, som vi har hørt om fra Morsø og andre steder, og der har vi jo set, hvor galt det kan gå. Vi mener, det er utrolig vigtigt, at man stiller nogle krav til, at der skal være uddannet personale, at der ikke skal være for mange børn pr. pædagog osv.

Men det er noget fundamentalt andet end at gå ind og bestemme: Hvad er det så, den pædagog skal lege med det barn? Hvad er det, man skal nå igennem hvert eneste år i en børnehave eller vuggestue eller dagpleje. Det mener vi ikke at vi skal sidde her og diskutere i Folketinget; det skal man ude lokalt. Vi skal skabe rammerne for, at man lokalt kan gøre det bedst muligt, men vi skal ikke bestemme, hvad det er, der skal læres ude i børnehaverne, alt efter hvad for en pædagogik der nu er in i forhold til flertallet på Christiansborg.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Jeg vil da gerne spørge fru Line Barfod, om hun kan stemme for de her læreplaner, såfremt ministeren tager alt, hvad der er i parentes væk. Vi hørte jo fru Charlotte Dyremose sige, at alt, hvad der er i parentes, ikke er krav, det er bare eksempler. Så hvis nu man tog de seks temaer, som er i parentes her, væk, kunne fru Line Barfod og Enhedslisten så stemme for?

Kl. 18.30

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jamen vi ville jo så stadig have en lov, der rummer en bemyndigelse til, at ministeren kan udstede en bekendtgørelse, hvor ministeren kan gå ind og fastsætte alle de her rammer for, hvad det

er, man i detaljer skal lave ude i børnehaver. Det er det, vi er imod: at man giver staten den ret til at gå ind og blande sig i, hvad man skal lave helt nede på det detaljerede plan ude i børnehaver og vuggestuer.

Vi mener, at det, der skal til, er en god formålsbestemmelse om, at der skal være pædagogisk indhold, og at vi så sikrer, at man har de bedst mulige rammer for at lave udviklingsplaner ude i de enkelte institutioner. Vi mener ikke, at vi fra statens side skal gå ind og fastsætte præcise mål for, hvad indholdet skal være i planerne, og vi mener heller ikke, at vi skal gå ind og fastsætte præcise mål for, hvad børn skal kunne på bestemte alderstrin.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker fru Jette Bergenholz Baurup ordet? ... Nej, det gør hun ikke. Så har fru Line Barfod fri for denne omgang, og så er det fru Tove Videbæk som ordfører. (Eva Kjer Hansen beder om ordet). Jamen så må man altså markere. Nu er det fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KD):

Med formandens tilladelse.

Lad mig sige det med det samme: Læreplaner i dagtilbud er ikke en blomst, der er groet i Kristendemokraternes have.

I forslaget står der, at man vil udarbejde pædagogiske læreplaner for børn i aldersgruppen ½-2 år og aldersgruppen 3 år til skolealderen.

Jeg må sige, at jeg troede, jeg havde læst forkert, da der stod ½-2 år. Det er altså fra 6-måneders-alderen. Nu kan man da for alvor sige, at vi sætter os på børnenes barndom, om ikke vi har gjort det før. Vore børn må altså herefter kun leve uden læreplaner de første 6 måneder af deres liv.

Det, det her mest af alt minder mig om, er film fra Korea eller Kina, hvor små børn bliver socialiseret på den »rigtige« måde. Jeg må sige, at jeg faktisk ikke havde forventet det af en borgerlig regering. Det minder mig også lidt om en tidligere undervisningsministers planer for børn, nemlig U 90, som var så tydelig i sit mål med socialisering af børnene, fra de var helt små, at den måtte tages af bordet igen, og alle har åbenbart glemt alt om den siden.

I lovforslaget og bemærkningerne står der bl.a., at det er af hensyn til bl.a. udsatte børn og for at bryde den negative sociale arv.

Vi mener simpelt hen, det er for letkøbt, at vi skal sætte ind med pædagogiske læreplaner i

børnehaven for at vende eller bryde den negative sociale arv. Vi bør i stedet hjælpe familierne, der står med de problemer, der er årsag til, at barnet eventuelt er i fare for at bringe en negativ social arv videre. Vi burde tage fat om ondets rod og fjerne årsagen til den negative sociale situation. Det er helt klart, at hvis børnene derhjemme har forældre, der drikker, er psykisk syge eller på anden måde er ramt af alvorlige problemer, som de kæmper med, så er det nok svært for et barn at trives og lære noget – med eller uden læreplaner i daginstitutionen.

Derfor vil jeg også sige, at miljøet i daginstitutionen måske var vigtigere at tage fat på. Vi ved, at der er massive støjproblemer nogle steder, der er for få voksne til børnene, der er for meget kontorarbejde til de voksne, der er i daginstitutionerne, og nu skal de så måske have ekstra kontorarbejde med at lave planer, evaluere planer, lave skemaer osv.

For noget siden fremsatte vi et forslag om miljølov for børn vedrørende minimumsstandarder for det miljø, vi tilbyder vores børn de steder, hvor de tilbringer hele deres dag, men læreplaner til børn i 6-måneders-alderen, det vil vi altså ikke være med til.

Kristendemokraterne ønsker, at børn skal have lov til at være børn, og når de nu bliver placeret i daginstitutioner, hvad de jo egentlig ikke selv har bedt om, så bør de altså også her have lov til at være sig selv, lege og tumle og bruge deres tid og kræfter på at være børn.

Men hvad er egentlig et godt børneliv, et godt vuggestueliv og et godt børnehaveliv?

I rapporten, der hedder »Børnenes stemme og den sociale servicelov« fra februar 2003 er der et par 15-årige, der bliver spurgt om, hvad de huskede fra børnehaven, og en af de unge siger:

»Et godt børneliv er, at man har det godt ved at kunne gøre, hvad man vil. Altså lege med sand, hvis man vil det. Det er også godt at have nogle venner.«

Tja, så enkelt kan det siges.

Kl. 18.35

Forfatteren konkluderer fra alle de mange interview, han har optaget med børnene, at det synes at fremgå, at det i høj grad er friheden til eller muligheden for selv at bestemme, hvad man vil lave, hvem man vil lege og være sammen med, der er et gennemgående kvalitetskriterium for børnene.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg tror ikke, der er ret mange elementer fra den rapport i det for-

slag, der ligger her. Så ganske kort kan jeg sige, at Kristendemokraterne ikke kan støtte det her forslag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er korte bemærkninger, så lige et øjeblik.

Jeg har foreløbig noteret fru Charlotte Dyremose og nu også fru Eva Kjer Hansen. Er der andre, der ønsker ordet? ... Ikke lige i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg kan ikke være mere enig med fru Tove Videbæk i, at det jo ville være dejligt, hvis vi til enhver tid kunne fjerne årsagen til alle de problemer, børn måtte have. Men nu er situationen jo den, at vi allerede har gjort en indsats på en lang række områder netop for at forsøge at bryde den negative sociale arv, og der er det så, at det her er en del af den indsats og jo ikke noget, man kan sige man skulle gøre i stedet for.

Det er jo netop sådan, at når nu de her børn også har nogle andre problemer, som man forsøger at afhjælpe, hvorfor så ikke også bidrage til at stimulere dem, sådan at de får de kompetencer, som alle andre børn naturligt får, når nu vi har udenlandske forsøg, der viser, at det rent faktisk hjælper dem til at bryde den negative sociale fejl? Det er ikke løsningen, men det hjælper dem.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Fru Charlotte Dyremose omtaler, at vi skal stimulere børnene osv., og at det vil hjælpe dem. Jeg er ikke enig i, at vi kan være med til at fjerne årsagen til problemerne, at vi kan være med til at bryde den sociale arv på den her måde, for hvis børnene i daginstitutionerne, i vuggestuen, har problemer, så skyldes det ofte, at der er problemer i hjemmet.

Vi ved fra forskningsresultater fra SFI, at for anbragte børn gælder det, at i 97 pct. af tilfældene skyldes børnenes problemer, at der er problemer i hjemmet, og i alt for få af tilfældene tager man fat på at løse de problemer.

Jeg mener, det er at lægge lag uden på, eller det er at pynte på sagerne at sige: Jamen hvis vi stimulerer børnene, så er vi med til at bryde den sociale arv.

Jeg er ikke enig i det her. Jeg mener, at vi skal tage fat om ondets rod.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen jeg taler jo ikke om at fjerne årsagen ved at hjælpe med at stimulere børnene; jeg taler tværtimod om at hjælpe de børn, der har de her problemer, hvis årsag vi forsøger at løse, til i hvert fald ikke at blive stemplet for resten af livet på grund af de problemer, de måtte opleve i barndommen, ved at vi altså kombinerer legen med den naturlige læring, som mange af os jo har fået, når vores forældre har stimuleret os, når forældre går ture med børn, læser op for deres børn, måske lærer dem at skrive deres eget navn, alle de her ting, som man naturligt gør, hvis man har sine børn gående hjemme hos sig, eller hvis man efter arbejde og i weekenden har overskuddet til det. Men hvad nu hvis man ikke har det overskud, hvis man ikke er sammen med børnene?

Nu ved jeg jo, at Kristendemokraterne ligesom Det Konservative Folkeparti er et familieparti; vi ønsker, at familierne skal have tid til deres børn. Men i det omfang børnene er meget i institution, hvorfor så ikke give dem de muligheder, som børnene kunne have, hvis forældrene havde tiden og overskuddet og ressourcerne til at kombinere leg og læring?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jeg er da af den opfattelse, at man allerede nu i børnehaver og vuggestuer osv. går ture med børn, man læser op for dem osv. Alle de her ting synes jeg bestemt de skal have lov til, og det gør de jo allerede.

Jeg har selv både haft børn, og nu har jeg børnebørn, som er i daginstitutioner, og disse daginstitutioner har jeg været rigtig glad for, og de har gået mange ture og læst mange bøger osv., men det behøver altså ikke at være fra centralt hold, man bestemmer, hvordan det skal være.

Det, vi har noget imod, er, at man skriver, at der skal fastsættes nærmere regler for indhold af og overordnede mål for det. Altså alle de her ting gør man jo ude lokalt.

Dér, hvor vi mener, at vi virkelig kunne gøre en indsats for at hjælpe i børnenes hverdag og give dem bedre kvalitet, var ved at gå ind på det fysiske område, de fysiske ting, som er i deres børnehaver, med støjen og med pladsen og med, at der skal være nogle flere voksne osv.; der kunne vi helt konkret træde til, men de andre ting sker jo i forvejen.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg kan forstå, at for Kristendemokraterne er det vigtigt med de fysiske rammer. Der skal være nogle minimumsregler for miljøet i dagtilbuddet, og der skal være nogle minimumsregler for de fysiske rammer, men man mener overhovedet ikke, det er relevant at tage stilling til, hvordan den pædagogiske indsats fungerer. Vil fru Tove Videbæk afvise, at med læreplanerne får bl.a. forældrebestyrelserne et rigtig godt grundlag for at tage stilling til kvaliteten og indholdet af dagtilbuddet?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Både jeg selv og Kristendemokraterne er meget optaget af de fysiske rammer, fordi vi ved, at det skranter nogle steder. Jeg mener bestemt også, det er relevant, at man ser på den pædagogiske indsats, hvordan den fungerer osv., men det har jeg indtryk af at man også i allerhøjeste grad gør lokalt udeomkring. Jeg har selv siddet i en forældrebestyrelse i børnehaven, hvor mine egne børn gik. Vi diskuterede det meget, vi lagde planer, og vi snakkede om, hvordan det ene og det andet skulle være.

Jeg synes, det er meget, meget nyttigt og gavnligt. Der er jo ingen, der er så optaget af, hvordan børnene klarer sig, og hvordan de udvikler sig og bliver stimuleret, som forældrene, og derfor er der jo nogle meget aktive forældrebestyrelser rundt omkring. Men det, jeg er imod, er, at vi fra centralt hold, fra statens side, skal fastlægge mål og rammer og formål og indhold. Det er det, vi er imod, men det er jo helt klart, at det pædagogiske skal fungere godt.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil også gerne spørge fru Tove Videbæk, om hun vil afvise, at det, at man synliggør og bliver bevidst om barnets kompetencer og har taget stilling til, hvilke kompetencer et barn bør bringes, mens det er i dagtilbuddet, kan være med til at afdække flere børn, der måtte have problemer og måske netop har problemer på grund af, at de ikke får opbakning og støtte hjemmefra, fordi der er det ene eller det andet problem, f.eks. et misbrugsproblem, i hjemmet.

Er fru Tove Videbæk overbevist om, at alle dagtilbud i dag gør deres ypperste for at få afdækket, om der er børn, der har problemer? Eller er der en mulighed for, at netop gennem be-

vidstgørelsen og synliggørelsen kan læreplaner faktisk være med til i langt højere grad at få taget hånd om de børn, der har problemer, på et tidligt tidspunkt?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jeg tror, at der ude i daginstitutionerne, både i vuggestuer og børnehaver, gøres et stort arbejde for at afdække problemerne; men sådan som situationen er langt de fleste steder i dag, er der alt for få pædagoger. Der er alt for få voksne til at tage sig af problemerne, der er alt for få voksne til at være sammen med og lege med børnene, og alt for meget af de voksnes arbejdstid foregår inde på kontoret bag lukkede døre.

En af de unge, som udtalte sig til den rapport, jeg omtalte lige før, sagde, at det bedste var, når de voksne ikke sad inde på kontoret, og jeg tror bestemt ikke, at når de nu skal til at evaluere og lave planer osv., får de mindre kontortid. Jeg så meget hellere, at vi besluttede, at der skal være nogle flere pædagoger sammen med børnene, for pædagoger vælger jo deres arbejde, fordi de elsker at være sammen med børn, og de vil elske at være med til at gøre det bedre for børnene. Men jeg vil ikke være med til at lave centrale planer for det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så ser det ikke ud til, der er flere korte bemærkninger til fru Tove Videbæk, og så er det socialministeren.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil gerne takke for en utrolig god og grundig diskussion. Det synes jeg også er meget nødvendigt, for jeg er selvfølgelig enig med dem, der siger, at det er en meget grundlæggende og, synes jeg, også vigtig forandring af dagtilbuddenes rolle i fremtiden. Derfor synes jeg også, det er nødvendigt med den gode debat vi har haft.

Der har været nogen diskussion om ler og andet, og jeg skal skrive mig bag øret, at man skal passe på med at komme med eksempler heroppefra, for så bliver man jo hængt op på dem. Men nogle gange er det altså en god idé at tegne nogle billeder inde i folks hoveder for at give en fornemmelse af, hvad det er, man taler om.

Kl. 18.45

Der har været mange spørgsmål, som jeg har undret mig lidt over, om den kommende bekendtgørelse. Jeg forstår, at man er helt uenig i at give ministeren en bemyndigelse, man kan

næsten være bekymret over det. Man spørger meget til, hvad der skal stå i den, og nogle af ordførerne har også krævet svar på det, og det kan jeg undre mig over. Men jeg vil selvfølgelig gerne fortælle, hvad det er, der er meningen med bekendtgørelsen.

Vi har nedsat en ekspertgruppe, bl.a. på baggrund af, at de mange høringsvar, der indkom, sagde, at man syntes, der skulle nedsættes en gruppe, som skulle være med til at lave bekendtgørelsen. Det har vi gjort, og vi har fundet en række kompetente folk, der dækker de områder, der er listet op i bemærkningerne til lovforslaget – de områder, som snart har været nævnt mange gange, de seks hovedtemaer.

Meningen er, at eksperterne skal skrive – og det er igen kun eksempler – hvad man kan forvente, at et barn på ½ år, 1 år og 2 år kan, så man ude i det enkelte dagtilbud har en fornemmelse af, hvad gennemsnitlige børn kan på de alderstrin. Det vil selvfølgelig aldrig blive fyldestgørende, og en dygtig pædagog ved jo også, at det kan svinge lidt, og at barnet kan indhente noget senere. Alt det vil der blive taget højde for.

Men bekendtgørelsen skal netop betragtes som en vejledning – ikke for børnene, som selvfølgelig ikke skal op til prøver eller skal kunne dumpe, som nogle næsten har insinueret, men for at pædagogerne i samarbejde med forældrene kan sætte ind, hvis de kan se, at der er nogle problemfelter. Så kan det være, man skal vælge en anden metode end den metode, man først havde valgt, eller sætte ind på et område, som man åbenbart ikke har koncentreret sig nok om, eller hvad ved jeg. Men bekendtgørelsen er ment som hjælp, og det er det, eksperterne skal være med til at formulere. Når de har formuleret bekendtgørelsen, vil den blive sendt ud til høring, og der vil blive holdt et stort høringsmøde, som selvfølgelig er med deltagelse af de faglige organisationer og KL som aktive parter.

Det er imidlertid vigtigt for mig at sige, at i bekendtgørelsen vil der ikke være mål for, hvad børnene skal kunne. Der vil være nogle eksempler på, hvad et gennemsnitligt barn kan på dette eller hint alderstrin, men der vil ikke være mål for, hvad børnene skal kunne, og der vil heller ikke blive opstillet præcise mål, som man skal følge i det enkelte dagtilbud, sådan som nogle har været inde på. Det bliver altså det, bekendtgørelsen kommer til at indeholde, men den er ikke formuleret endnu, og som sagt vil den komme i høring og blive diskuteret bredt.

Jeg vil godt sige, at jeg har været meget glad for de positive tilkendegivelser, der har været fra forskellige ordførere, og jeg vil gerne takke for den opbakning, der har været til lovforslaget. Nogle har været imod det, og det synes jeg også er en ærlig ting. F.eks. er De Radikale, der heller ikke er med i folkeskoleforliget, imod forslaget, fordi de er imod, at man fra centralt hold sætter for faste mål op, og det er jo en ærlig sag.

Men jeg må sige, at jeg ikke helt forstår den meget skarpe afstandtagen. Jeg forstår ikke, at man kan være så meget imod, at man hidser sig rigtig meget op og faktisk bliver gal på lovforslaget, for jeg synes, det er en opkvalificering af det, der sker i dagtilbuddene, at vi nu får defineret, hvilke forventninger vi har til, hvad der skal ske; at vi ikke bare forventer gold pasning og opbevaring af børnene, men faktisk forventer, at der kommer et pædagogisk indhold. Jeg tror, forslaget vil være med til at opgradere hele det pædagogiske område i forhold til skoleområdet.

Der er også nogle, der har været inde på, at det ikke skal blive nogen førskole, og at vi bare vil please skolesystemet, fordi børnene skal gøres parat til at gå i skole. Jeg vil gerne slå fast med syvtommersøm, at det vil vi selvfølgelig ikke, og det er også derfor, vi kalder det pædagogiske læreplaner, fordi det er pædagogerne, der skal arbejde med dem ud fra, hvad der er godt for børnene.

Det er bl.a. godt for barnet, at overgangen fra vuggestue til børnehave bliver skånsom og ikke ender med at blive et chok, og det er også godt for barnet, at overgangen fra børnehave til skole glider stille og roligt, så det ikke bliver sat ned som en mand på Månen, der ikke ved, hvad der foregår omkring det, og ikke kan følge med og måske får meget skældud, fordi det er uroligt og andre ting. Det gælder om at undgå det, fordi vi ved, at med nogle gode metoder kan man udvikle børns kompetencer, så de nemmere kan klare de overgange.

Kl. 18.50

Det kan selvfølgelig være, man ikke tror på det, og det kan også være, man ikke synes, det er penge nok. Men den meget ideologiske modstand, som i høj grad er udvist fra hr. Villy Søvndals og fru Line Barfods side, har jeg altså lidt svært ved at forstå, og det er måske også derfor, man har behov for at diskutere ler, for så kan man jo gribe fat i det. Men som jeg startede med at sige, er der efter de forskellige kompetencer, man skal arbejde med, nævnt nogle ting i parentes, og de skal sådan set bare betragtes som en

serviceoplysning: Hvad kan det her være, hvad gemmer der sig under overskrifterne? Der er bestemt plads til videreudvikling og tænkning ud i det vilde, såsom papmaché, som bestemt ikke er udelukket, men må henhøre under »med videre«. Det er det, der menes med det.

Med hensyn til økonomien i forslaget synes jeg måske også, man nogle gange har forsøgt at fremstille den mere pauver, end jeg mener den er. Der er afsat 70 mio. kr., og det synes jeg egentlig er mange penge. Jeg tror, at når kommunerne i deres høringssvar brokker sig over det og synes, det ikke er penge nok, som flere ordførere har grebet fat i, er det nok, fordi de er lidt sure over, at de 70 mio. kr. ikke går ubeskåret til kommunerne. Vi beholder nogle midler centralt, fordi vi godt vil være med til at sikre, at der kommer efteruddannelse på området. Vi vil gerne være med til at udbyde og beslutte indholdet af den efteruddannelse, der skal finde sted, eventuelt sammen med de sociale højskoler eller seminarierne; det må vi finde ud af. Det er klart, at man kritiserer fra kommunernes side, at der er for få penge, men jeg tror, kritikken går mest på, at de ikke får alle de midler, der er afsat.

Nogle har også været inde på, at det er det rene Østtyskland, men når de er blevet kritiseret for det, har de trukket lidt i land eller har sagt, at det kunne man jo frygte. Men jeg synes, debatten har vist, at det er der på ingen måde tale om. Der er tale om, at vi har nogle hovedoverskrifter med forskellige kompetencer, vi godt vil have man dyrker, og der er tale om, at der bliver lavet en bekendtgørelse, som skal ses som vejledning i, hvad børn skal kunne. Den er en hjælp til pædagogerne, men der er fuldstændig metodefrihed det enkelte sted, og man kan også vælge at sætte ind på forskellige områder.

Hvis man f.eks. kan se, at der er store problemer med sproget – det kan være i en daginstitution, der har mange tosprogede børn – skal der selvfølgelig arbejdes mere med det, og det skal vægtes mere. Omvendt skal man selvfølgelig hele paletten rundt, men det er jo noget, forældrebestyrelsen kan bestemme, så sammenligningen med Østtyskland er selvfølgelig meget morsom, men den har ikke meget hold i virkeligheden.

Fru Tove Videbæk sagde, at når man spørger børn, hvad et godt børneliv er – ja, nu kan jeg ikke huske citatet helt præcist, men der var et barn, der havde sagt, at det er godt at have en ven, det er noget af det bedste, man kan have.

Det er jeg selvfølgelig fuldstændig enig i, men problemet er jo bare, at det kan være rigtig, rigtig svært for nogle børn at få en ven. Heldigvis fungerer det godt for langt de fleste, så man indgår i et fællesskab og deltager i legen uden problemer, men hvis man ikke har de sociale kompetencer, der skal til for at kunne komme med i legen, er det rigtig, rigtig svært.

Nogle daginstitutioner er gode til at løse de problemer. Nogle har lavet en mobbepolitik, og nogle er gode til at hjælpe barnet til at indgå i legen. Men der er også nogle, der ikke er gode til det, og så kan jeg ikke se noget forkert i, at vi nu giver dem nogle redskaber, så de kan begynde at arbejde med børnenes sociale kompetencer og børnenes selvværd og være mere bevidste om det, end de er i dag. Det er jo det, det handler om.

Kl. 18.55

Der bliver også nævnt af mange – og nu vil jeg jo selvfølgelig drille lidt tilbage, i og med at man har taget mange af vores eksempler for givne og så ligesom fastlåst dem i forhold til, at det så er det – at man i daginstitutioner i dag går ture, og at man også får læst mange bøger. Det tror jeg sådan set også er rigtigt, men jeg tror ikke, man alle steder er bevidst om, hvad man kan få ud af at gå en tur eller læse mange bøger. Jeg tror også, at man mange steder glemmer det der lidt mere svære med kompetencerne, både de personlige kompetencer og de sociale kompetencer. Og det synes jeg er vigtigt at få sat på dagsordenen.

Så er der også flere, der har været inde på, at de ikke mener, der er penge nok, og at pædagogerne skal evaluere ud over, at de skal gennemføre dem osv. Jeg håber, vi alle sammen er enige om, at det er et helt naturligt mål for den enkelte kommune og for den enkelte daginstitution, at man hele tiden udvikler sig, at man bruger ny viden, der kommer op, og at pædagogerne løbende får tilbudt kurser eller efteruddannelse. Det er sådan set meget normalt.

Derfor vil det jo så også være meget normalt, at en del af de her kurser, og hvad man ellers deltager i, begynder at rette sig mod læreplaner og de ting, de indeholder, sådan at man kan få flere kompetencer som voksen i en daginstitution på det her område.

Det er jo ikke pædagogerne, der skal evaluere. De skal sammen med forældrebestyrelsen se, om de nu har nået de mål, de havde sat sig med udarbejdelsen af de pædagogiske læreplaner. Og hvis man ikke synes, man har fået en mere

homogen børnegruppe, der leger bedre sammen, at der stadig væk foregår mobning, og at det mange steder halter med de sproglige kompetencer, jamen så skal man sætte sig ned på et forældrebestyrelsesmøde og se, om det var en god idé at bruge nogle andre metoder. For der er jo altså metodefrihed. Det er jo det, vi beder om.

Men der bliver lavet nogle større evalueringer, ikke med hensyn til børnene, for jeg vil gerne slå fast, at de ikke skal måles, men på hvordan overgangene vil være med hensyn til vuggestue-børnehave, børnehave-skole. Vil de være bedre, efter at vi har indført pædagogiske læreplaner?

Vi skal jo også som lovgivere finde ud af, om vi har indført det rigtige, og om det fungerer efter hensigten. Og det er det, evalueringen går på. Det er jo altså ikke noget med, at børnene skal evalueres, og kan de ikke tegne en tegning rigtigt på den måde, man forventer af dem på deres alderstrin, så kan de ikke komme i skole, eller de kan ikke komme fra vuggestue til børnehave. Det ligger der jo overhovedet ikke i kortene. Så det er en hjælp til personalet til at være mere opmærksomme.

Det siger jo sig selv, at det især gælder de svage børn. Som flere af ordførerne også har været meget på, får mange børn jo de her kompetencer hjemmefra. De vil bare synes, at det er sjovt at arbejde med dem. Og så er der nogen, for hvem det er nyt.

Jeg synes da, at når nu 95 pct. af alle 3-6-årige er i vores dagtilbud, så kan vi da lige så godt udnytte det og prøve at give dem en hjælpende hånd til at kunne klare sig bedre, få nogle flere kompetencer. For det, at man får nogle kompetencer, betyder jo også, at man har nemmere ved at sige fra. En ting er, at man bedre kan klare overgangen til skolen, når man når dertil, men man kan faktisk også bedre sige fra, når der er nogen, der vil have en til at gøre noget, man ikke vil. Det er det her jo også med til. Vi ved, at det tit er de svage børn, der bliver udsat for seksuelle overgreb eller andre overgreb. Der vil det her også være med til at hjælpe på deres selvværd og på deres mulighed for at formulere sig ud af ubehagelige situationer.

Dermed ikke sagt, at det her er en mirakelkur, for det er vi da fuldstændig klar over at det ikke er. Det løser på ingen måde alene som selvstændigt forslag de problemer, vi har, med negativ social arv. Men det er da en del af puslespillet. Og det er igen derfor, at jeg ikke kan forstå, at de, der nu har besluttet sig for at stemme imod,

så ikke siger: Fint nok, så prøver vi det; vi ville måske have gjort det på en anden måde, have afsat nogle flere penge, eller hvad ved jeg. Men det har man så valgt ikke at ville, og det er selvfølgelig et valg, jeg accepterer.

Endnu en gang vil jeg sige tak til dem, der har været positive. Jeg er helt indstillet på, at mange af de spørgsmål, der blev rejst her, skal besvares, at vi skal have en grundig udvalgsbehandling, for der er mange spørgsmål, og der kan være meget tvivl, når man læser sådan et lovforslag. Så lad os tage de debatter og de spørgsmål, der er nødvendige for at få det fuldstændig belyst. Det er jeg meget indstillet på.

Kl. 19.00

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der kommer lige en del korte bemærkninger. Jeg har noteret følgende op: Fru Sandy Brinck, fru Line Barfod, fru Margrethe Vestager, hr. Villy Søvnal og fru Jette Bergenholz Bautrup.

Er der andre, der ønsker at blive noteret op? Det ser ikke ud til at være tilfældet lige i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det drejer sig om bemyndigelsen, som jo også har været temmelig central i diskussionen. Ministeren siger, at der vil blive nedsat en ekspertgruppe, som skal være behjælpelig med at få formuleret sådan en bekendtgørelse. Hvornår regner ministeren med at have sådan et forholdsvist klart billede af, hvad det er, der kommer til at stå i bekendtgørelsen? Hvornår regner ministeren med, at den kan komme i høring?

Jeg er selvfølgelig fuldt ud klar over, at bekendtgørelser er ministerens ansvar ene og alene, men jeg håber, at ministeren har forståelse for, at det faktisk er temmelig centralt, ikke kun i vurderingen af det faglige indhold, men også i vurderingen af, hvor den reelle kompetence ligger, af hele diskussionen om centralt kontra lokalt.

Så bed jeg mærke i, at ministeren sagde, at det kun skal fungere som vejledende. Derfor vil jeg godt spørge ministeren, hvorfor ministeren så har valgt, at det skal være en bekendtgørelse, frem for at det står i det, der hedder en vejledning.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg regner med, at bekendtgørelsen bliver færdig i løbet af foråret, og at vi kan holde det store møde med alle høringsparterne, når man har fået udformet selve bekendtgørelsen en gang i april måned eller deromkring.

Når det er en bekendtgørelse, så er det selvfølgelig, fordi det skal være bindende. Man skal lave de pædagogiske læreplaner, og det vil jo selvfølgelig også være indeholdt i bekendtgørelsen.

Jeg synes bare, det er vigtigt at få slået fast med henblik på de gætterier, der har været om, hvorvidt man ligesom ville opstille nogle centrale mål for, hvad dem på ½ år skal kunne, hvad de 1-årige skal kunne – der vil jo ikke være sådan en kryds af-liste – og hvis børnene så ikke kan det, så har man store problemer, og børnene skal blive længere tid i vuggestuen, inden de kommer op i børnehaven osv. Det er jo selvfølgelig, fordi vi også mener det alvorligt. Det er ikke bare en pæn henstilling om at lave pædagogiske læreplaner. De skal formuleres.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Sandy Brinck for sit sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det, at man skal lave læreplanerne, er jo det, der er skrevet i loven. Jeg bliver sådan lidt forvirret, for jeg synes faktisk, at ministeren meget tydeligt under sit forrige indlæg sagde, at det, som ville komme i bekendtgørelsen, var nogle eksempler på, hvordan man kunne opstille mål. Det, der jo netop er forskellen på, om det ligger i bekendtgørelsen, eller det står i en vejledning, er, hvorvidt de mål så er bindende og netop ikke bare er eksempler til vejledning.

Så jeg må sige, at jeg nu bliver endnu mere forvirret, hvis det er sådan, at ministeren mener, at det er bekendtgørelsen, som skal binde dem til at lave læreplanerne. Det ligger sådan set, sådan som jeg læser lovforslaget, i lovforslaget.

Vi ville være meget mere trygge ved, hvis det var sådan, at målene rent faktisk var vejledende beskrivelser, eksempler på, hvordan man kunne gøre, og dermed lå i en vejledning frem for at ligge i en bekendtgørelse, hvor de, sådan som jeg forstår ministeren nu, er bindende.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu er det jo sådan, at de seks temaer, vi har taget op, står i bemærkningerne til loven. Jeg synes, det er vigtigt, at det bliver fastsat i en bekendtgørelse, men det siger jo selvfølgelig sig selv, at de her eksempler, som ikke vil være udtømmende, vil være nogle gode markeringer for, hvad børn på forskellige alderstrin kan, og de bliver listet op der, så man har noget at gå efter.

Igen skal man jo altid passe på med også her at komme med eksempler på, hvad der kan stå i en bekendtgørelse. Men det er jo simpelt hen for at slå fast, at de seks overordnede mål er bindende, hvis man kan sige det på den måde. Dem skal man have med i sin pædagogiske læreplan. Man kan så have alt muligt andet med også, hvis man synes, der er behov for det, det sted man er. Men det er jo for netop at slå det fast.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det bliver mere og mere rodet, hvad det her egentlig er, for der bliver rodet rundt både fra ministerens side og fra nogle af ordførernes. Er det vejledende, er det eksempler, som man kan bruge eller ikke kan bruge, eller er det bekendtgørelse, eller hvad er det, der foregår?

Det er væsentligt, for hele vores principielle modstand handler jo om, hvorvidt der fra statslig side bliver fastsat, hvad det er for nogle mål, der skal ligge. Derfor er det fuldstændig afgørende, om det, ministeren ønsker sig med den bemyndigelse, er at få en bemyndigelse til, at ministeren helt præcist fastsætter, hvad det er for nogle mål, der skal være i alle læreplaner, eller om det, der i virkeligheden skulle stå i lovteksten, bare var, at ministeren udarbejder en vejledning med eksempler på, hvad det kunne være, man fastsatte i en lokal læreplan. For det er jo den fundamentale forskel, der ligger i spørgsmålet om, hvorvidt man mener, at det er staten, der skal styre, hvad der er i de enkelte læreplaner, eller om man mener, det er noget, man allerbedst afgør lokalt.

Derfor håber jeg, at ministeren kan opklare, om det, ministeren egentlig ønsker sig, er en vejledning eller en bekendtgørelse med bindende mål.

Kl. 19.05

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det siger jo sig selv, at jeg ønsker en bekendtgørelse, men ikke med bindende mål. Jeg synes, det er manipulerende. Jeg har lige forklaret over for den socialdemokratiske ordfører, at vi selvfølgelig skal have en bekendtgørelse netop for at have de seks overordnede temaer, for de er ikke frie.

Der skal arbejdes med de sproglige kompetencer, de sociale kompetencer, de personlige kompetencer, natur, naturfænomener osv. Det ligger fast. Metoden er derimod fuldstændig fri. Man må selv finde ud af, hvordan man gør det ud fra, hvilke pædagogiske principper man nu engang vælger. Så vil der til hjælp være beskrevet nogle milepæle i børnenes liv, men det er en bekendtgørelse, og det er ikke en vejledning, jeg ønsker mig.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren siger på den ene side nu, at det, der ligger, ikke skal være bindende, men på den anden side er det heller ikke frit – man skal have de her ting.

Det kan ikke både være ikkebindende og så være noget, man skal have. Når ministeren siger, at det ikke er bindende, så er det, fordi man skal have metodefrihed. Det har lærerne sådan set også i folkeskolen. De har også metodefrihed, men der er nogle fastsatte mål, som er blevet strammet op med det sidste folkeskoleforlig, som flertallet indgik med regeringen. Men det er jo helt afgørende, hvorvidt ministeren med det her lovforslag får bemyndigelse til at fastsætte, at man skal arbejde med de her områder i samtlige landets børnehaver, vuggestuer og dagtilbud, når jeg f.eks. kan forstå, at ministeren mener, det er nødvendigt, at vi skal lovgive for at sikre, at man gør noget, for at børn skal have venner.

Jeg synes, det er helt afgørende for børn, at de kan få venner, men jeg tror simpelt hen ikke på, at det er noget, vi kan opnå ved lov herfra. Vi kan gøre meget for at skabe de nødvendige rammer både fysisk og med uddannede personale osv., men vi kan ikke med en lovgivning sikre, at børn får venner.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det har jeg vist heller ikke sagt. Det er her, jeg synes, kæden hopper af, og debatten bliver lidt

ufrugtbar. En ting er, at jeg godt kan forstå, hvis man er imod. Man synes ikke, det her er den rigtige måde at gøre det på, men derfor behøver man jo ikke at manipulere og sige, at ministeren nu vil lovgive om, hvordan man får venner.

Jeg vil godt give børnene nogle kompetencer, sådan at de finder ud af, hvordan man taler til andre og kommer ind i en leg. Det tror jeg man gør mange steder, at man arbejder med det pædagogisk, men nogle steder gør man det ikke, der er man ikke bevidst om det. Derfor synes jeg, at vi fra Folketingets side skylder at sørge for, at de her ting kommer på dagsordenen.

Så er det jo heller ikke rigtigt, at det er helt afgørende, om det her nu er en bekendtgørelse eller en vejledning, eller om loven i sig selv er nok. For fru Line Barfod er det jo ikke afgørende, for fru Line Barfod vil jo ikke stemme for. Jeg har jo sagt, at det bliver en bekendtgørelse, og det, der bliver pligtigt, er, at man skal arbejde med de seks forskellige kompetencer som minimum. Men det er jo ikke det samme, som at man stiller mål op, og det håber jeg at fru Line Barfod kan forstå, men jeg har den opfattelse, at fru Line Barfod ikke vil forstå det.

En ting er, at man skal arbejde med det, noget andet er, at man ikke skal måle børnene op på det og kræve, at de skal kunne noget bestemt. Det er jo en helt anden snak.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg er meget, meget forvirret, og det er helt min egen skyld – jeg tager det på mig. Jeg glæder mig meget over, at man har nedsat den her ekspertgruppe, selv om jeg synes, det er lidt mærkeligt, at man ikke har gjort sig mere konkrete forestillinger om, hvad bekendtgørelsen skal indeholde inden. Men jeg synes, ministeren må bestemme sig for, om det her er vigtigt, eller om det ikke er vigtigt.

Ministeren sagde i indledningen til sit indlæg, at det er en vigtig forandring i daginstitutionernes rolle. Samtidig får vi at vide, at ekspertgruppens arbejde med bekendtgørelsen ikke vil resultere i noget, der er fyldestgørende, det vil være eksempler, at bekendtgørelsen vil have vejledningens karakter, og den er ment som en hjælp.

Det synes jeg er mærkeligt, for der står altså i bemærkningerne, og det er det, vi går efter, at det vil være overordnede mål for, hvilke kompetencer et barn på henholdsvis knap 3 år og ved

overgangen til skolen skal have mulighed for at tilegne sig.

Hvis det bliver fastsat i en bekendtgørelse, er det så ikke rigtigt, at de læreplaner, man lokalt laver, skal give mulighed for, at børnene faktisk kan det og det og det?

Kl. 19.10

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jo, det er fuldstændig rigtigt, at man skal have nogle overordnede mål for, hvad børnene skal kunne, nogle eksempler på hvad man skal kunne, når man er 1 år og 2 år osv., og det skal man tilrettelægge de pædagogiske læreplaner efter. Men hvis børnene så ikke kan de her ting, skal børnene jo ikke gå om eller måles på det eller andet. Men det er rigtigt, at man som udgangspunkt skal lave læreplanerne, så de lever op til, at børnene kan de her forskellige ting på de forskellige alderstrin.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det synes jeg er meget klart, og det er jeg meget glad for, for det gør, at vi bliver meget sikre i vores principielle afvisning af, at staten skal regulere i forhold til de lokale.

Det andet er, at når man så har fastsat de her mål, som læreplanerne skal arbejde hen imod, så synes jeg, det bliver en lille smule hult, når man siger, at der er metodefrihed, når man samtidig siger, at man holder en stor del af midlerne centralt, fordi man gerne vil være med til at sikre, at det bliver gennemført, fordi man gerne vil være med til at beslutte indholdet af efteruddannelsen. Det siger jo noget om, at man gerne vil have en meget, meget kraftig mulighed for at præge, hvad det er for en metode, man vælger at bruge for at opfylde målene. Eller er det forkert?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Ja, det vil jeg mene det er, for det, jeg kunne frygte, det, som vi jo tit frygter, er, at når man deler penge ud ved bloktilskuddet, så bliver de ikke altid brugt, som vi havde regnet med herinde. Derfor synes jeg netop med hensyn til efteruddannelsen, at det er vigtigt, at vi tilrettelægger den, så den bliver meget åbenlys, og der bliver et godt udbud, og at det faglige indhold er i orden.

Det var måske en overformulering fra min side, når jeg sagde – nu kan jeg ikke helt huske,

hvad fru Margrethe Vestager citerede mig for at sige – at vi godt vil være med til at bestemme indholdet. Men indholdet skal selvfølgelig dreje sig om de seks hovedtemaer og om, hvordan man kan blive bedre til at motivere børnene i den retning. Men metodefriheden vil jo ikke blive fastlagt, så man vil jo netop blive præsenteret for forskellige metoder, man kan bruge, når man skal føre det her ud i livet.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg er også lidt mystificeret af præcis det samme. Ministeren sagde i en tale, der havde til hensigt at berolige kritikere af det her, at der ikke skulle være, og jeg citerer efter, hvad jeg har noteret ned: mål for, hvad børn skal kunne, men eksempler.

Når jeg så læser bemærkningerne til lovforslaget side 4, næstsidste afsnit, så står der:

»Det er vigtigt, at der også er fokus på de mindre børns behov for stimulering og udfordring, og derfor foreslås det, at der opstilles læringsmål både i forhold til de mindre børn og de større børn.«

Ministeren siger i sit mundtlige svar for at berolige forsamlingen, at der ikke skal være mål for, hvad børnene skal lave, og bemærkningerne siger faktisk det modsatte. Hvad skal jeg tro på?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu synes jeg snart, at jeg har svaret på det mange gange, men jeg svarer meget gerne igen. Der skal være nogle overordnede mål, og så skal der være nogle eksempler på, hvad det kan være inden for de her forskellige seks kategorier, og man skal tilrettelægge de pædagogiske læreplaner, så man kan nå de mål.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg forstår det stadig væk ikke, men det kan vi jo så få afklaret med skriftlige spørgsmål undervejs.

Men jeg vil godt spørge om en supplerende ting. Der er stadig væk mennesker i det her land, der er tilhængere af den form for kommunalt selvstyre, at man synes, at der er forhold, som det er bedst at staten blander sig uden om. Jeg synes selv som en af dem, der er enig i og tilhænger af, at staten går ind og styrer, at det her er et af områderne, hvor man ikke skal.

Hvis nu der er mange kommuner, der deler den opfattelse, at det her tror de ikke på, så tør jeg næsten ikke spørge om det, for det er næsten at opfordre til civil ulydighed, men hvad vil socialministeren gøre ved de kommuner – jeg tror, der bliver en del af dem – der siger, at det her kan de måske ikke helt se nytten af? Vil de blive mødt af sanktioner, eller vil man sige: O.k., det er så det?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jamen nu er min opfattelse jo fuldstændig modsat hr. Villy Søvnalds, for jeg tror, at folk vil kaste sig over det med begejstring, fordi det jo netop er en cadeau til pædagogerne og deres arbejde, at vi sætter et formål ind i loven med hensyn til, hvad skal der foregå i dagtilbud. Man siger, vi forventer noget af jer, vi vil meget gerne have jer til at hjælpe os med denne her opgave.

Kl. 19.15

Jeg tror også, at forældrene vil være begejstrede for, at de ved, hvad der skal foregå. At tingene kommer ned på papir, og man ved, at man kommer en palet rundt. At man ved, hvad ens barn bliver udsat for i daginstitutionen, og med hvilke metoder man vil arbejde osv.

Så jeg er slet ikke bange for, at den situation skulle opstå, som hr. Villy Søvnald skitserer. Men hr. Villy Søvnald ved jo også godt, at det er som med alle andre love, at lov er lov, og lov skal holdes.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Så vil jeg sige, at der måske kunne være kommuner, som ville få det, som nogle har det i dag. Jeg har fået mail fra nogle pædagoger, meget progressive pædagoger, der oplyser, at det er opslidende bare at nå de mål, som kommunen ønsker ved en evaluering. Det er opslidende for pædagogerne. Det er opslidende eller stressende for børnene. Men mit spørgsmål går mere på, om der er bindende mål i bekendtgørelsen. Ja eller nej.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil ikke kalde det bindende mål. Man opsætter selvfølgelig nogle mål for, hvad et barn skal kunne gøre på de forskellige alderstrin, og det skal man udarbejde sin læreplan efter. Men bindende mål kan man jo ikke kalde det, for det er jo ikke som i folkeskolen, hvor man måler ele-

verne op på det og netop har sagt, at man skal have nogle bindende mål, fordi man skal kunne flytte fra Hanstholm til Hørsholm uden problemer. Det er jo slet ikke den samme problematik eller nødvendighed, der er tale om her, så derfor vil jeg bestemt ikke kalde det bindende mål.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Poul Nødgaard): Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 20. januar 2004 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 19.18